

۱۴۰۲

گزارش جامع

فضای ارزشهای دیجیتال ایران

مقدمه

فراتر از روایت‌ها!

از همان ۶ سال و اندی پیش که ماجراجویی مجموعه «ارزدیجیتال» آغاز شد، پرسشگری اساس کارمان است.

آن زمان، در کل قلمرو مالی ایران، فضای ارزشهای دیجیتال کشورمان چیزی فراتر از نقطه‌ای خاکستری نبود. امروز اما هیچ‌کس نمی‌تواند منکر تحول کم‌نظیر آن باشد.

به عقیده بسیاری از کارشناسان، جایگاه اقتصادی منحصربه‌فرد ایران و تحریم‌های بین‌المللی هم مزید بر علت شده است برای اینکه به این حوزه در ایران توجه ویژه‌تری شود.

از طرفی، هرچقدر که شاهد گسترش این فضا هستیم، پرسش‌های گوناگون درباره آن هم بیشتر و بیشتر می‌شود. از کارآفرینانی که روی لبه فناوری حرکت می‌کنند تا معامله‌گران بازارهای مالی و البته سیاستمداران و مجریان قانون که باید تصمیمات تأثیرگذار بگیرند، هرکدام روایت‌های خود را درباره فضای ارزشهای دیجیتال ایران دارند. کدام روایت درست است؟ آمار و ارقام چه می‌گویند؟

تعهد ما در مجموعه ارزدیجیتال به جستجوی حقیقت، درک ظرایف و تقویت یک جامعه آگاه در حوزه ارزشهای دیجیتال، باعث شد تا با افتخار و مسئولیت زیاد، اولین گزارش جامع از وضعیت فضای ارز دیجیتال در ایران را ارائه کنیم. این گزارش که با صرف ماه‌ها کار تحقیقاتی تهیه شده است، فراتر از روایت‌ها و داستان‌ها، بر مبنای آمار و ارقام استوار است. این ارقام می‌توانند دستاوردها را روشن کنند، چالش‌ها را برجسته کنند و دیدگاهی منحصربه‌فرد درباره پویایی روبه‌رشد فضای ارز دیجیتال ایران ارائه دهند.

از طریق این گزارش، امیدواریم دید فراگیری ارائه دهیم از جایی که امروز قرار داریم و جایی که ممکن است در آینده کشور عزیزمان به سمت آن سوق پیدا کنیم.

خلاصه فصل‌ها

در این فصل به پرسش‌هایی با محوریت کاربران ارزش‌های دیجیتال در ایران پاسخ می‌دهیم، ویژگی‌های آنها را زیر ذره‌بین می‌بریم و در عمق رفتارهایشان کاوش می‌کنیم. داده‌هایی جذاب، از جذاب‌ترین جنبه‌های تعاملات کاربران ایرانی در فضای ارزش‌های دیجیتال ایران که تصویری جدید در ذهن‌تان از این دنیای پر فراز و نشیب ترسیم می‌کند.

فصل ۲ به نیروی محرکه صنعت ارزش‌های دیجیتال در ایران اختصاص یافته است. از رقابت بی‌پایان کسب‌وکارها برای اول شدن و اولین بودن تا نقششان در فضای کارآفرینی!

حالا که جامعه کاربران و کسب‌وکارها را سیاحت کردیم، نور را به پشت صحنه می‌بریم. جایی تاریک که کمتر تحقیق و بررسی‌ای به سراغش رفته. از سیر تحولات، تا بارقه‌های امید و تا آینده‌ای روشن که در فضایی کم‌نور رشد می‌کند.

فصل چهارم و پایانی، فصل امید توام با ناامیدی است؛ جایی که می‌فهمیم برای درخشیدن در بازار فرامرزی چقدر از دنیای روز رمارز عقبیم و نقطه‌ای که متوجه می‌شویم با نگاه به فرصت‌ها در بازار داخلی، آینده‌ای پر امید پیش رویمان است؛ فقط باید زود بجنبیم!

فصل اول

جامعه کاربران

صفحه ۱

فصل دوم

کسب‌وکارها

صفحه ۱۴

فصل سوم

حاکمیت و قانون‌گذاری

صفحه ۲۷

فصل چهارم

فرامرزی

صفحه ۳۸

فصل اول جامعه کاربران

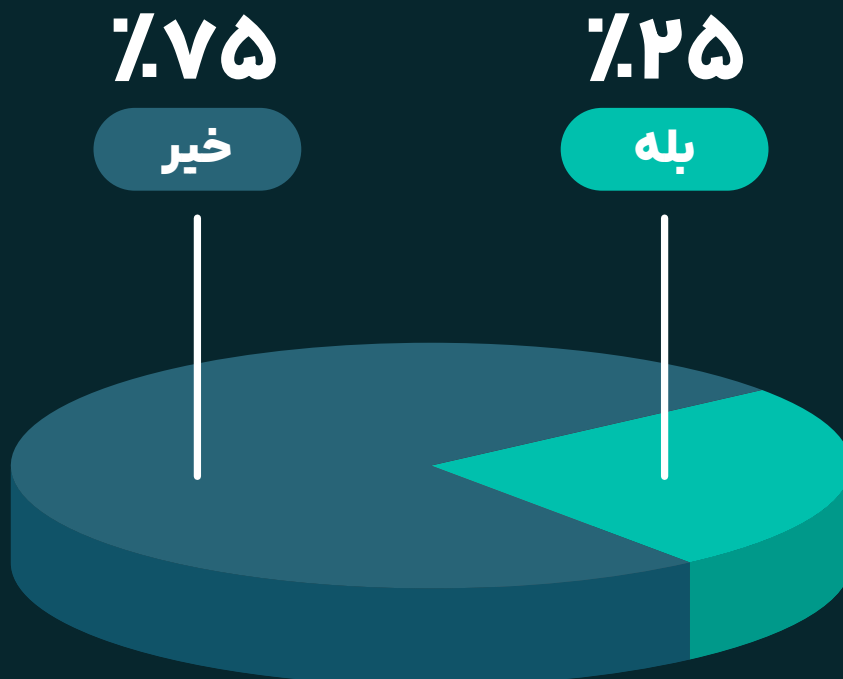
ارزهای دیجیتال پا جای پای اینترنت می‌گذارند!

پرسش

چند درصد مردم ایران ارز دیجیتال دارند؟

طبق آخرین آمارهای موجود، حدود ۷۸ میلیون نفر از جمعیت ۸۸ میلیونی ایران، یعنی ۸۸.۶۳٪ از جمعیت کشور کاربر اینترنت هستند. با فرض اینکه تنها کاربران اینترنت در ایران می‌توانند ارز دیجیتال در اختیار داشته باشند و با انجام اصلاح روی یافته‌های نظرسنجی گزارش جامع ارز دیجیتال، می‌توان این‌طور در نظر گرفت که حدود **۲۲٪** مردم ایران هم‌اکنون ارز دیجیتال دارند.

آیا در حال حاضر ارز دیجیتال در اختیار دارید؟

ما کشوری هستیم که مردمش ارزهای دیجیتال را دوست دارند!

پرسش

نفوذ ارزهای دیجیتال در ایران چقدر است؟

از کل جمعیت افراد حاضر در نظرسنجی گزارش جامع ارز دیجیتال، تنها ۱۵٪ گفته‌اند تا به حال چیزی درباره بیت کوین و ارزهای دیجیتال نشنیده‌اند. ۲۳٪ شرکت‌کنندگان فقط درباره ارزهای دیجیتال شنیده‌اند و چیز زیادی درباره این کلاس دارایی نمی‌دانند. ۳۰٪ گفته‌اند با ارزهای دیجیتال آشنا هستند اما تجربه استفاده یا سرمایه‌گذاری روی آنها را ندارند و در نهایت ۳۲٪ کاربران اذعان داشته‌اند که با ارزهای دیجیتال آشنا هستند و از آنها استفاده یا روی آنها سرمایه‌گذاری کرده‌اند. با این اوصاف، می‌توان این‌طور در نظر گرفت که نزدیک به ۲۹٪ مردم ایران تجربه استفاده از ارزهای دیجیتال یا سرمایه‌گذاری روی این دارایی‌ها را دارند.

تا چه میزان با بیت کوین و ارزهای دیجیتال آشنایی دارید؟

۳۲٪

با ارزهای دیجیتال آشنا هستیم، اما تجربه استفاده یا سرمایه‌گذاری روی آنها را ندارم

۱۵٪

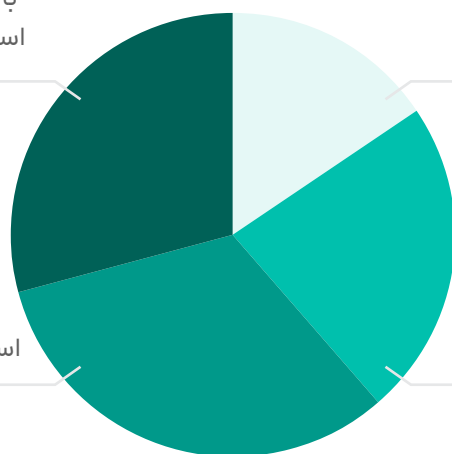
تا به حال چیزی درباره بیت کوین و ارزهای دیجیتال نشنیده‌ام

۲۹٪

با ارزهای دیجیتال آشنا هستیم، از آنها استفاده یا روی آنها سرمایه‌گذاری کرده‌ام

۲۳٪

فقط درباره ارزهای دیجیتال شنیده‌ام و چیز زیادی درباره آنها نمی‌دانم

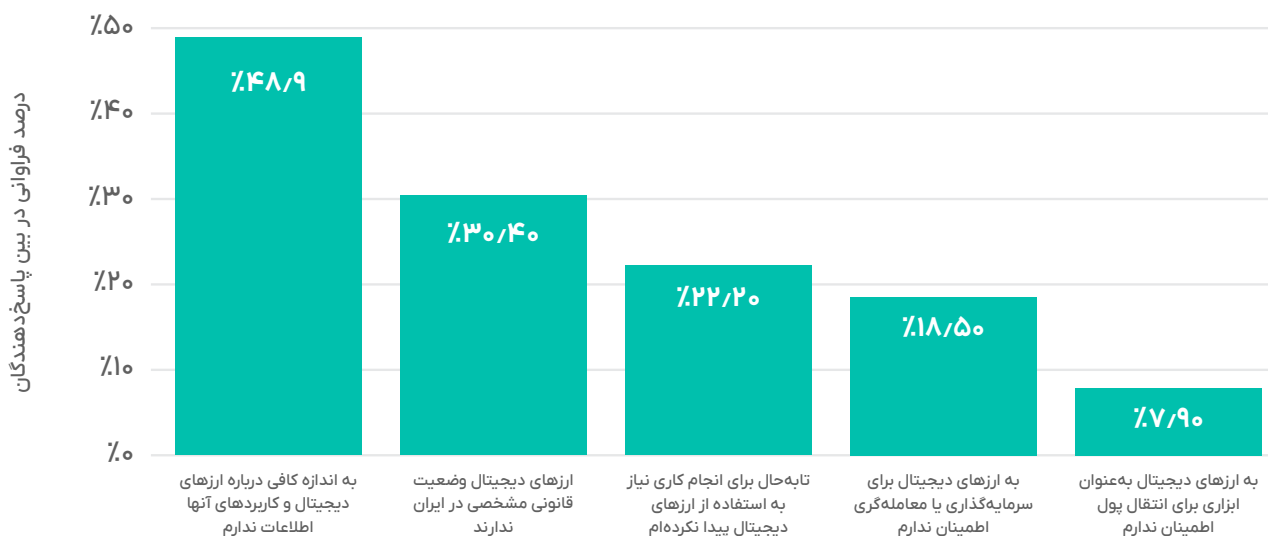
ریسمان سیاه و سفید ارزهای دیجیتال!

پرسش

چرا کاربران ایرانی از ارزهای دیجیتال استفاده نمی‌کنند؟

بین کاربرانی که گفته‌اند با ارزهای دیجیتال آشنا هستند، اما تا به حال از آنها استفاده یا روی آنها سرمایه‌گذاری نکرده‌اند، اصلی‌ترین دلیل برای عدم حضور در این فضا این است که تصور می‌کنند «به اندازه کافی درباره ارزهای دیجیتال و کاربردهای آنها اطلاعات ندارند» و همین موضوع به روشنی پتانسیل افزایش جمعیت کاربران فضای دارایی‌های دیجیتال ایران را در صورت آموزش مستمر و گسترده‌تر کاربردهای این فناوری به تصویر می‌کشد. مشخص نبودن وضعیت قانونی ارزهای دیجیتال در ایران نیز دومین دلیل محبوب میان کاربران برای استفاده نکردن از ارزهای دیجیتال و خودداری از ورود سرمایه به این بازار است.

به چه دلایلی از ارزهای دیجیتال استفاده نمی‌کنید؟

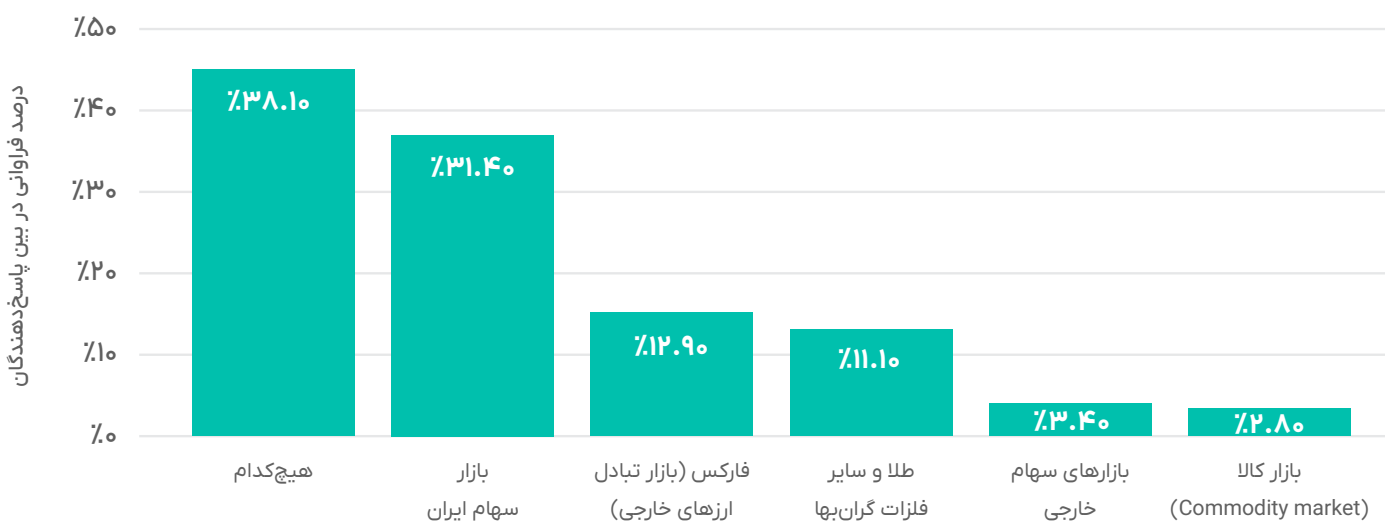
سختی‌های پیدا کردن جایگزین مناسب برای ارزهای دیجیتال

پرسش

بازارهای مالی محبوب ایرانیان چه هستند؟

آمارها نشان می‌دهد ۳۸٪ از کاربران که تجربه استفاده از ارزهای دیجیتال یا سرمایه‌گذاری روی این کلاس دارایی را دارند، در هیچ بازار مالی دیگری فعال نیستند. با وجود این، بازار سهام ایران، فارکس (بازار تبادل ارزهای خارجی) و بازار طلا و فلزات گرانبها به ترتیب محبوب‌ترین بازارهای مالی میان کاربران این حوزه محسوب می‌شوند.

در کدام یک از بازارهای مالی (به جز ارزهای دیجیتال) فعالیت می‌کنید؟

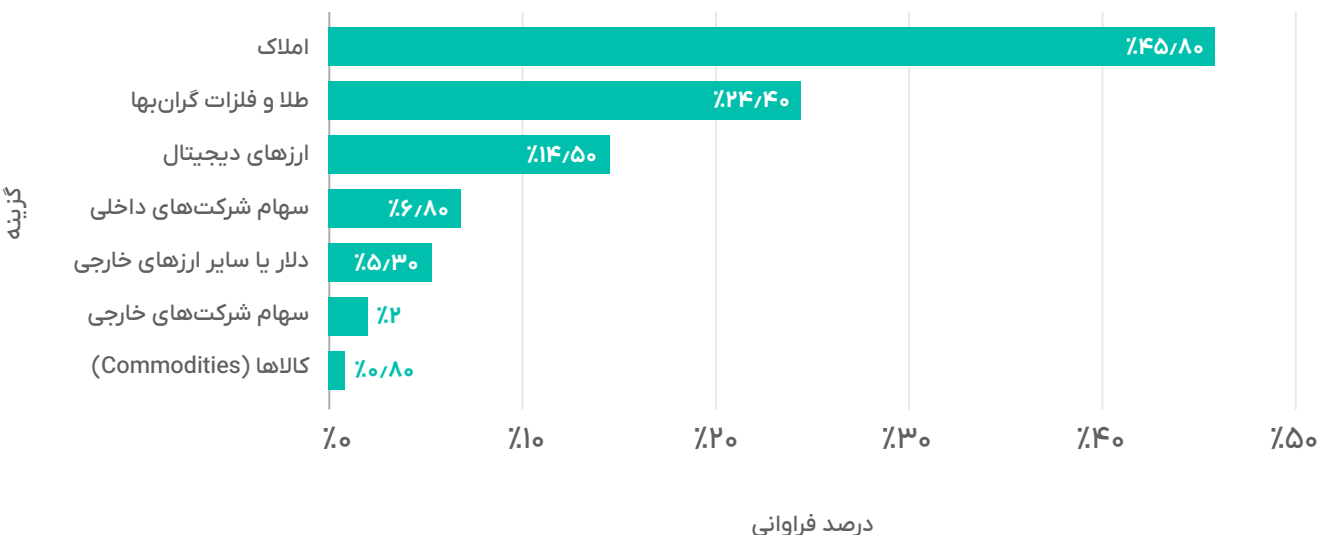
نفس ارزهای دیجیتال پشت گوش طلا و نقره!

پرسش

مطمئن‌ترین شکل دارایی میان کاربران ایرانی کدام است؟

خرید ملک با اختلاف محسوسی مطمئن‌ترین شکل سرمایه‌گذاری میان کاربران حاضر در این نظرسنجی است. نکته جالب‌توجه این بخش از پرسش‌نامه، این است که پاسخ‌دهندگان در مقایسه با خرید سهام شرکت‌های داخلی، سطح اطمینان بیشتری برای ارزهای دیجیتال قائل شده‌اند. این در حالی است که نزدیک به ۷۵٪ کاربران حاضر در این نظرسنجی، پیش‌تر گفته بودند هم‌اکنون ارز دیجیتال در اختیار ندارند.

سرمایه‌گذاری روی کدام یک از اشکال دارایی را مطمئن‌تر می‌دانید؟

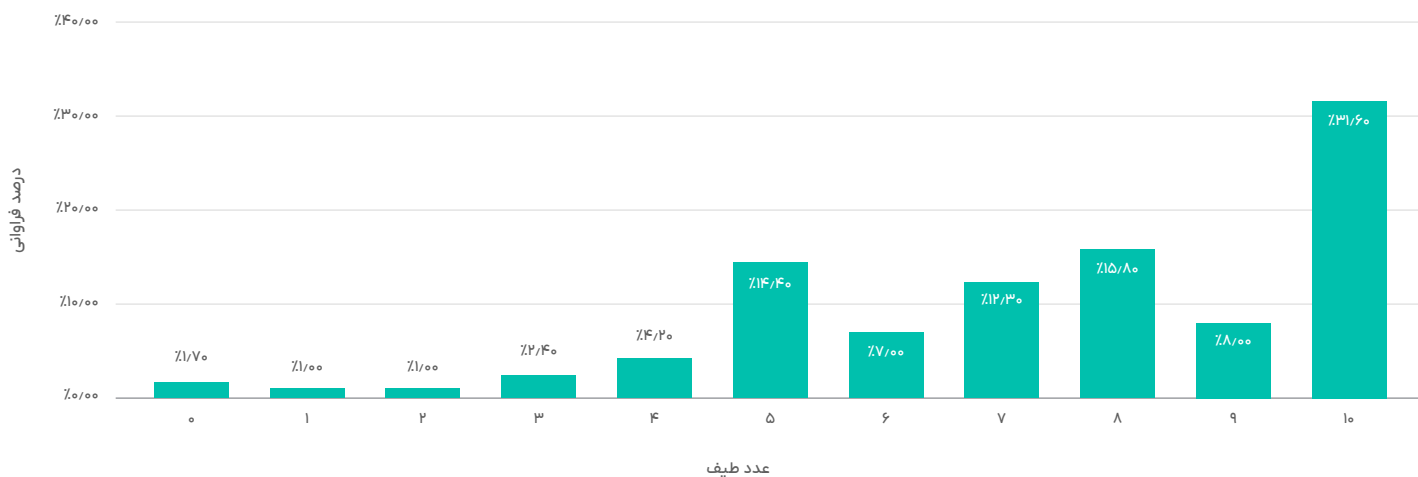
اکثریت، خوش بین به آینده ارزهای دیجیتال

پرسش

کاربران آینده ارزهای دیجیتال را چگونه می بینند؟

آن طور که از پاسخ کاربران آشنا با ارزهای دیجیتال پیداست، اکثریت دیدگاه خوش بینانه ای نسبت به افزایش ارزش بازار و رشد میزان پذیرش فناوری ارزهای دیجیتال در آینده دارند و البته سهم دیدگاه های خنثی نیز درخور توجه است.

نسبت به آینده ارزهای دیجیتال، افزایش ارزش بازار و رشد میزان پذیرش این فناوری چه دیدگاهی دارید؟ (بدبین: ۰ تا خوش بین: ۱۰)

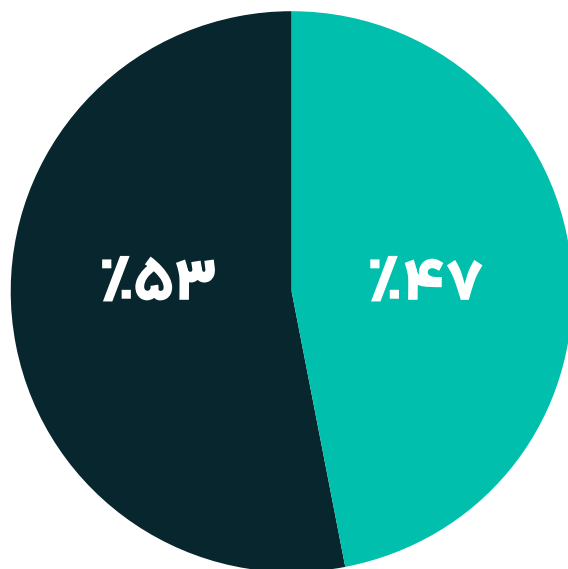

فعالیت کاربران ارزهای دیجیتال ایران از نگاه آمار

نتایجی که در نمودارهای این بخش ملاحظه می‌کنید، همگی مربوط به افرادی است که تجربه استفاده یا سرمایه‌گذاری روی ارزهای دیجیتال را دارند و شامل افراد ناآشنا با این حوزه **نمی‌شود**.

پرسش

مردم از سرمایه‌گذاری خود در
ارزهای دیجیتال سود کردند یا ضرر؟

تا کنون از مجموعه فعالیت‌های
خود در بازار ارزهای دیجیتال ...

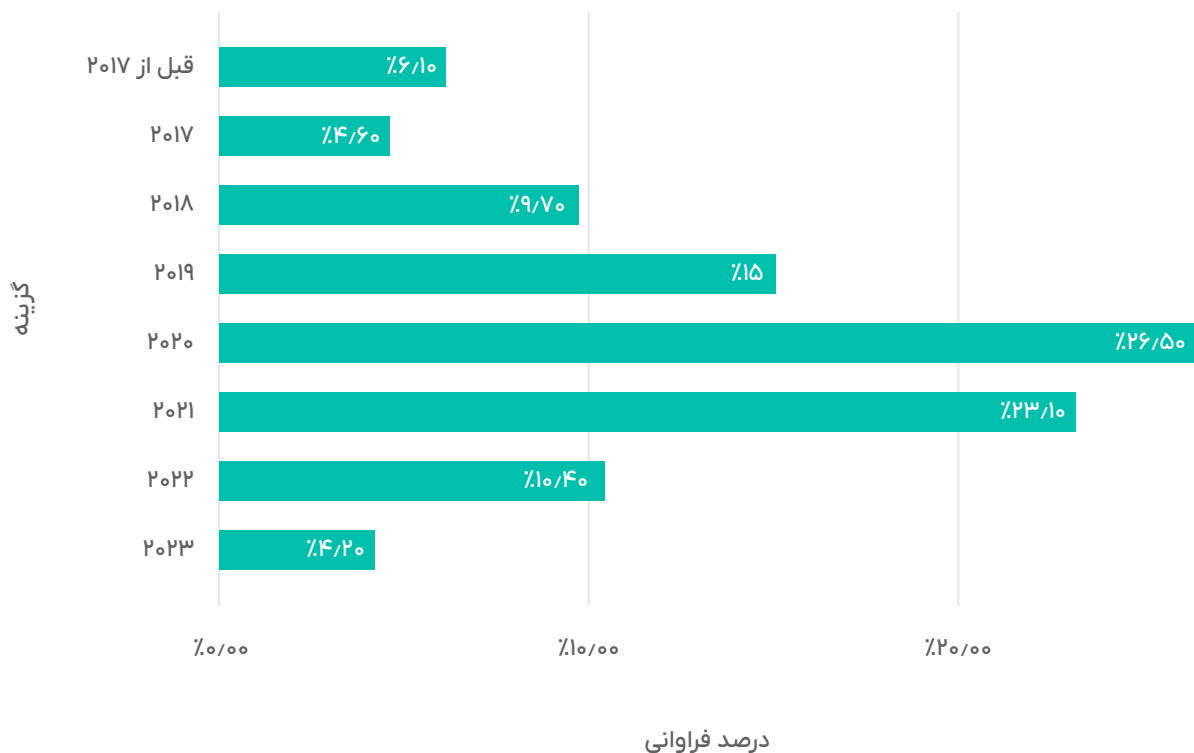
● کسب سود کرده‌ام

● متحمل ضرر شده‌ام

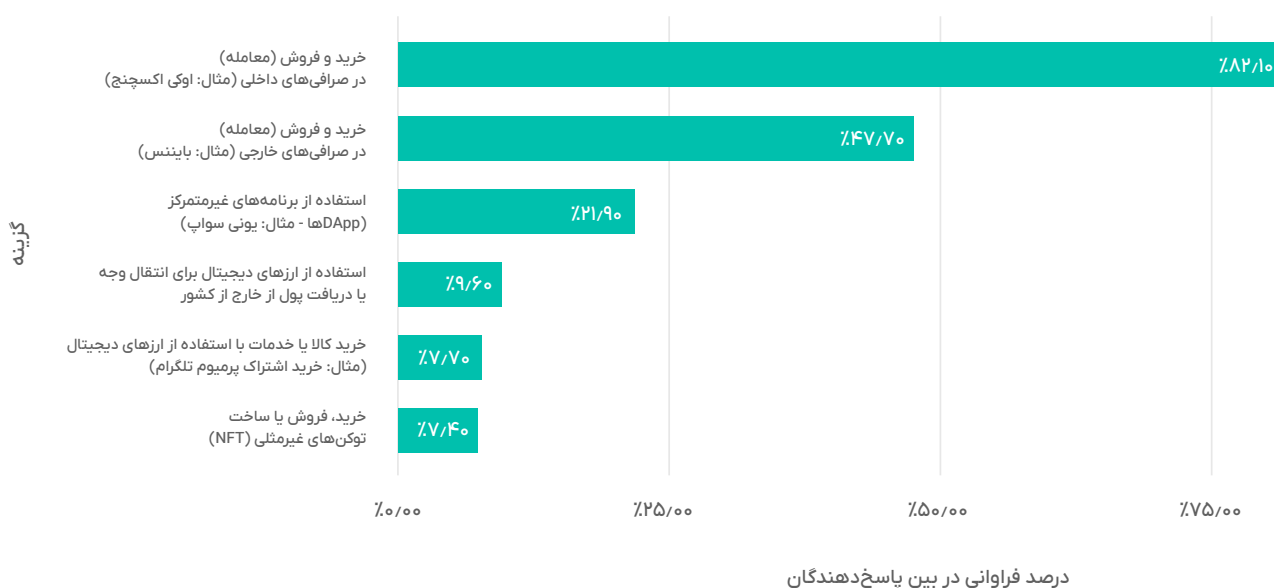
مردم ایران چه زمانی وارد بازار ارزهای دیجیتال شدند؟

اولین بار در چه سالی از ارزهای دیجیتال استفاده یا روی آنها سرمایه‌گذاری کردید؟

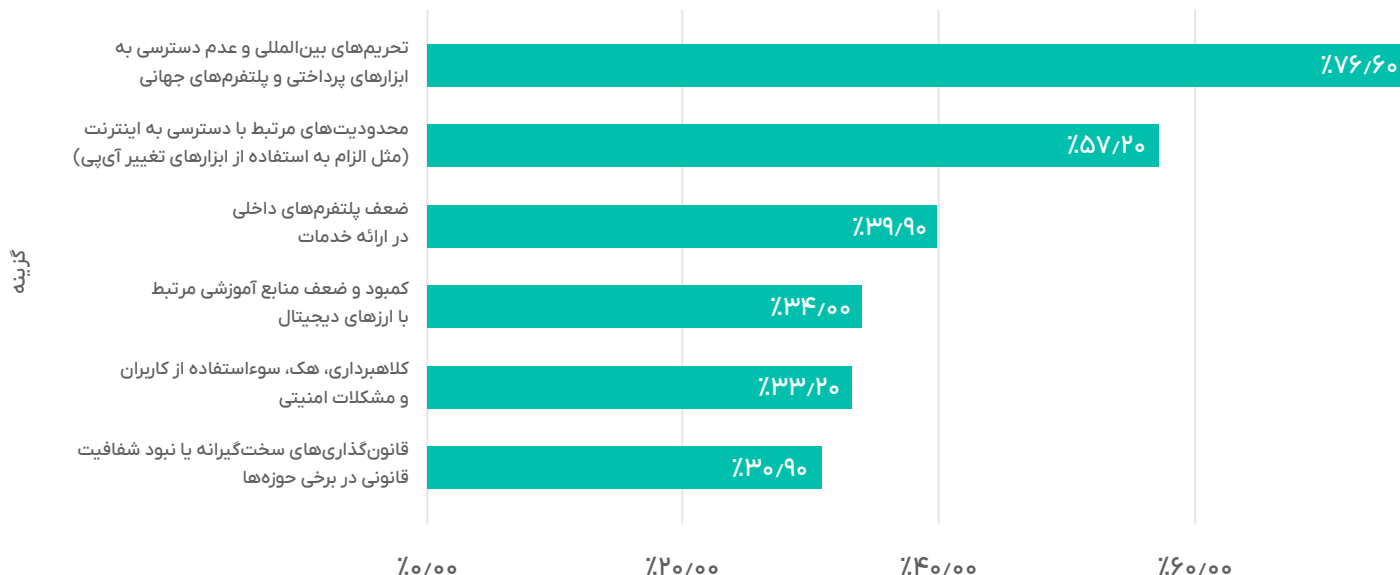
مردم ایران از ارزهای دیجیتال چگونه استفاده می‌کنند؟

کدام یک از فعالیت‌های زیر را در بازار ارزهای دیجیتال تجربه کرده‌اید؟

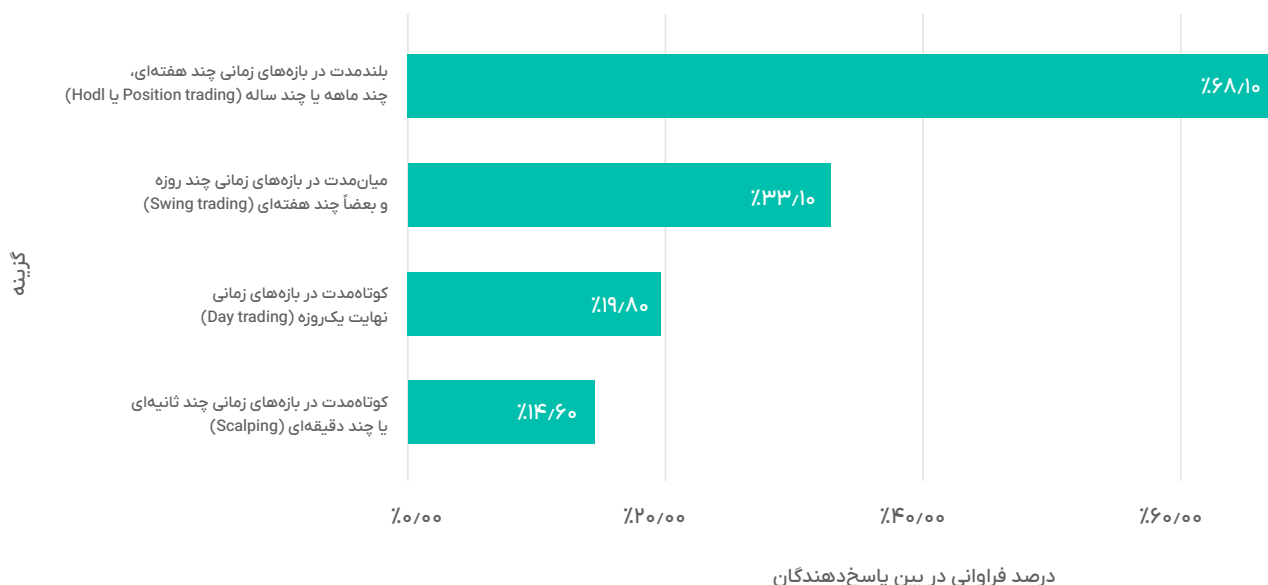
موانع کاربران ایرانی در مسیر استفاده از ارزهای دیجیتال کدامند؟

کدام یک از موارد زیر را جزو چالش‌های اصلی کاربران ایرانی برای
فعالیت در فضای ارزهای دیجیتال می‌دانید؟

مردم ایران چطور در ارزهای دیجیتال سرمایه‌گذاری می‌کنند؟

به کدام یک از اشکال زیر در بازار ارزهای دیجیتال معامله یا سرمایه‌گذاری می‌کنید؟

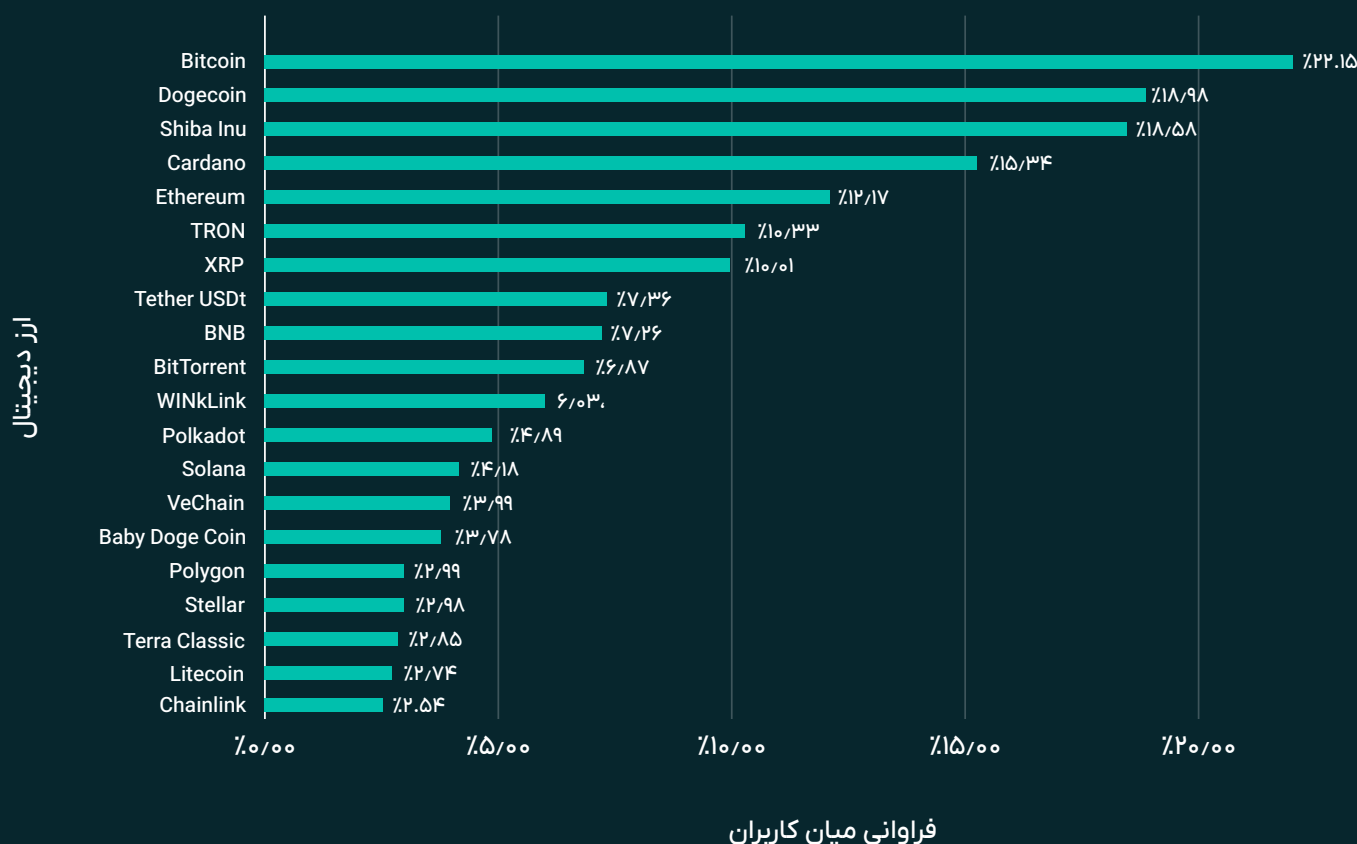
آمارهای کاربران وبسایت و اپلیکیشن ارز دیجیتال

آمارهایی که در ادامه مشاهده می‌کنید از فعالیت کاربران وبسایت و اپلیکیشن «ارز دیجیتال» استخراج شده است.

پرسش

ارزهای موردعلاقه ایرانی‌ها برای سرمایه‌گذاری کدامند؟

ارزهای دیجیتالی که بیشترین میزان حضور در پرتفوی کاربران را دارند

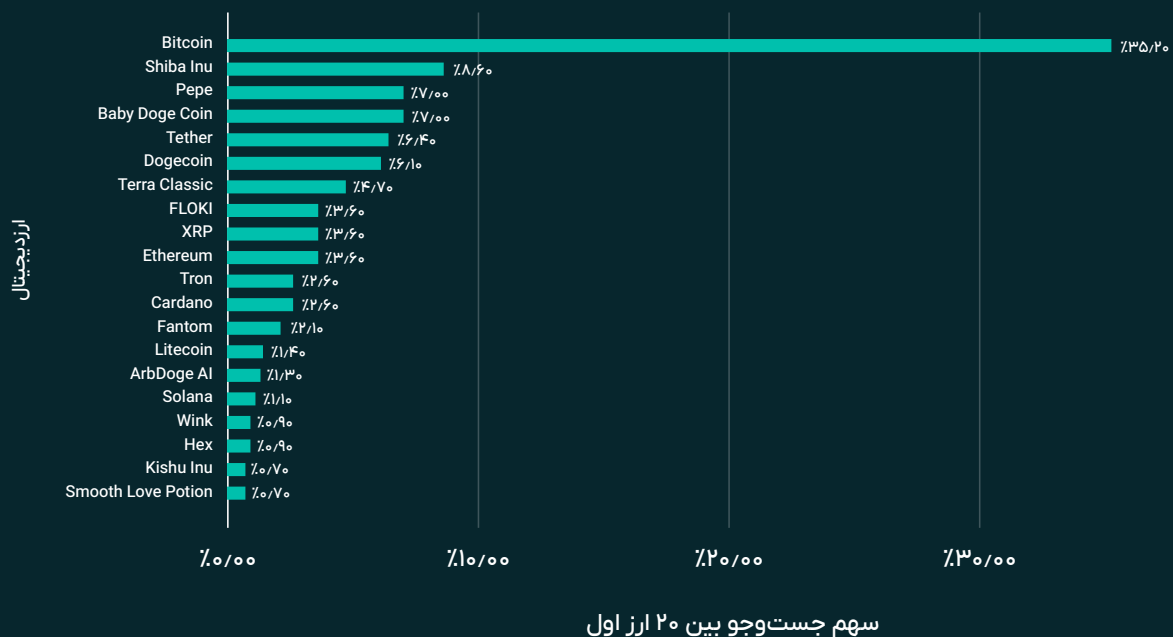
حواس ایرانی‌ها بیشتر به کدام یک از ارزهای دیجیتال است؟

ارزهای دیجیتالی که بیشترین میزان حضور در لیست تحت نظر کاربران را دارند

مردم ایران بیشتر پیگیر کدام ارزهای دیجیتال هستند؟

پر جست و جو ترین ارزهای دیجیتال بین کاربران ارز دیجیتال (بهار و تابستان ۱۴۰۲)

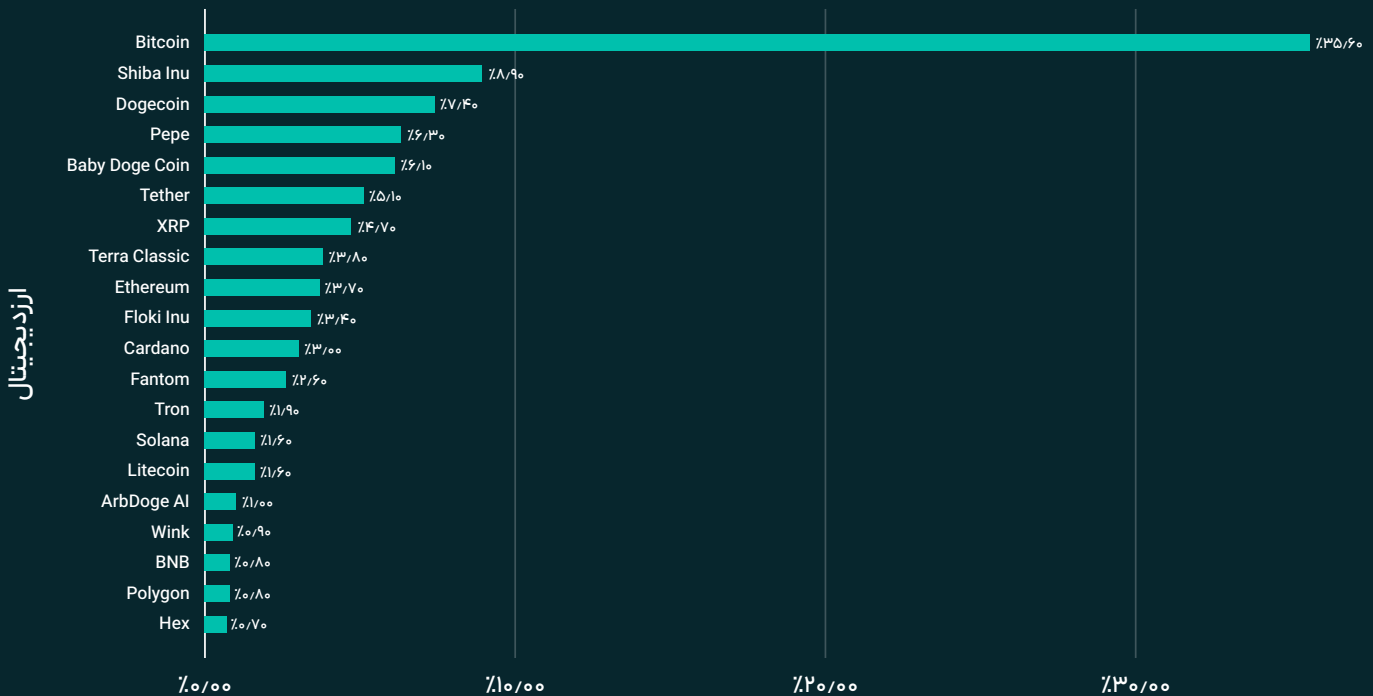

پاتوق سرمایه‌گذاران ایرانی ارزهای دیجیتال کجاست؟

پرسش

۲۰ ارز دیجیتال برتر از نظر بازدید صفحه قیمت (بهار و تابستان ۱۴۰۲)

سهم بازدید صفحه قیمت بین ۲۰ ارز برتر

فصل دوم کسب و کارها

نقطه آغاز بسیاری از کسب و کارهای نام‌آشنای امروز فضای دارایی‌های دیجیتال و بلاکچین کشور سال ۱۳۹۶ (۲۰۱۷ میلادی) و هم‌زمان با شکل‌گیری اولین موج صعودی فراگیر در بازار ارزهای دیجیتال است؛ هرچند کسب و کارهای موفق نیز پس از این تاریخ و در دوران همه‌گیری کرونا در ایران و جهان (۲۰۲۰ میلادی)، شروع به کار کردند که با شکل‌گیری دومین موج صعودی فراگیر در بازار ارزهای دیجیتال هم‌زمان بود.

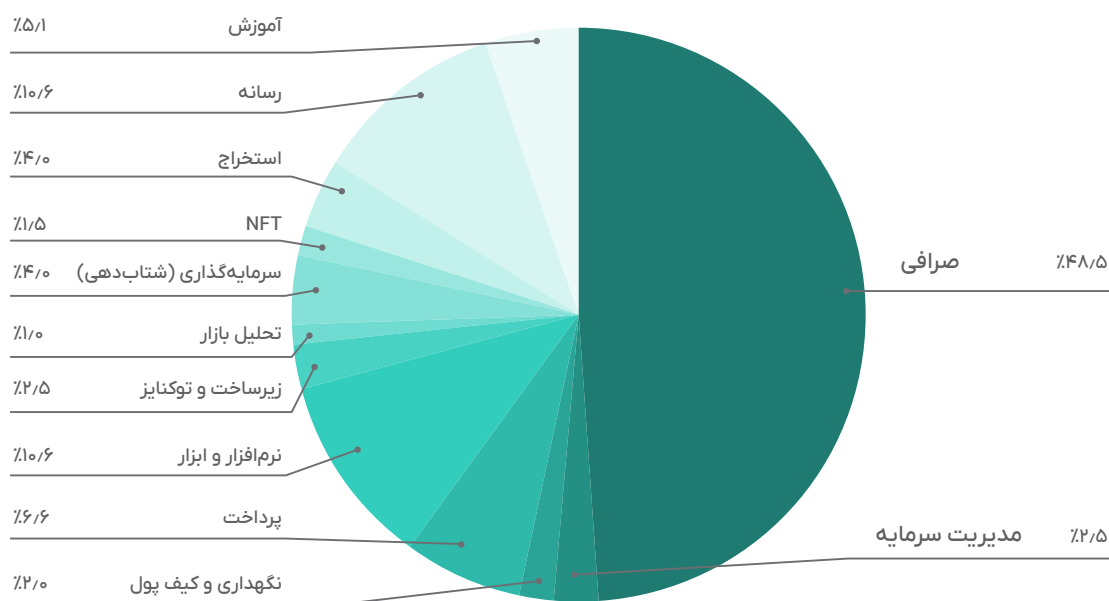
کسب و کار + ۲۰۰

پرسش

صنعت ارزهای دیجیتال از کجا نیرو می‌گیرد؟

بررسی‌های انجام‌شده از منابع متعدد، شامل شبکه اجتماعی لینکدین، نقشه اکوسیستم بلاکچین و ارزهای دیجیتال کشور از انجمن بلاکچین ایران، بازارهای اپلیکیشن و جست‌وجوهای اینترنتی در کلمات کلیدی مرتبط با صنعت ارزهای دیجیتال، نشان می‌دهد در حال حاضر بیش از ۲۰۰ کسب‌وکار در بخش‌های مختلف فضای ارزهای دیجیتال ایران فعالیت می‌کنند. نیمی از این کسب‌وکارها در زمینه تبادل فعال هستند و به‌عنوان پلتفرم معاملاتی شناسایی می‌شوند. توسعه نرم‌افزار و ابزار، رسانه و آموزش نیز از دیگر بخش‌های پرترافیک میان کسب‌وکارهای فعال در فضای ارزهای دیجیتال ایران هستند.

سهم هر زمینه فعالیت از تعداد کسب‌وکارهای فعال در فضای ارزهای دیجیتال ایران

نقشه اکوسیستم بلاکچین و ارزهای دیجیتال ایران

تبادل

رسانه و اطلاعات

نرم افزار و ابزار

استخراج

آموزش

--	--	--	--

پرداخت

زیر ساخت و توکنایز

--	--	--	--

سرمایه گذاری (شتاب دهی)

مدیریت سرمایه

--	--	--	--

نگهدای و کیف پول

--	--	--

NFT

--	--	--	--	--	--	--

انجمن های صنفی

--	--	--	--

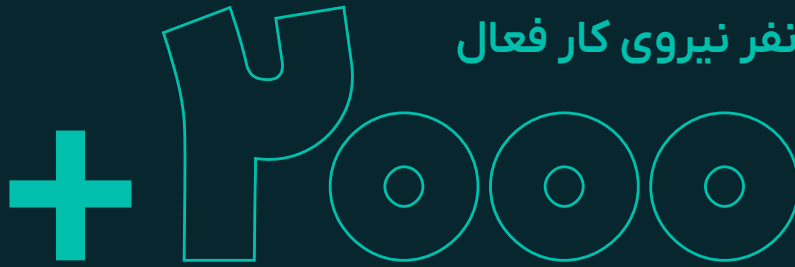
وام دهی

--	--	--

تحلیل بازار

--	--

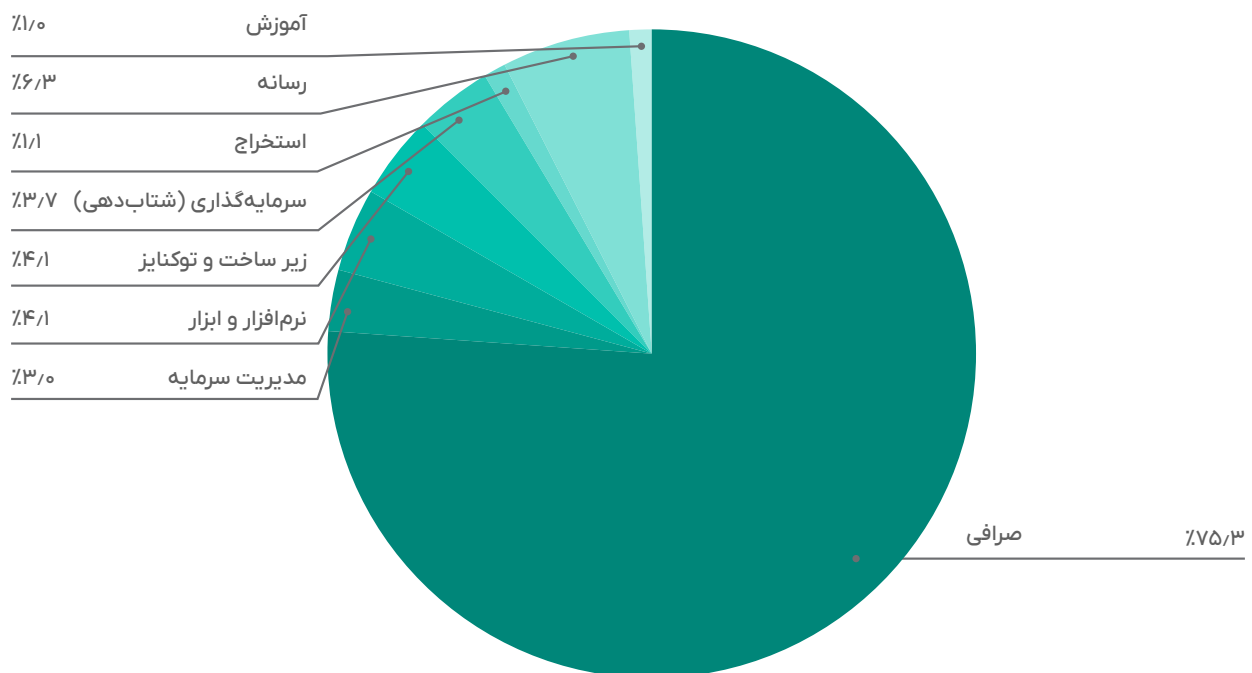

پرسش

چند نفر صنعت ارزشهای دیجیتال ایران را سر پا نگه می‌دارند؟

داده‌های موجود در صفحه لینکدین کسب‌وکارهای شناسایی شده نشان می‌دهد هم‌اکنون **بیش از ۲,۰۰۰ نفر** در مجموعه‌های فعال در فضای دارایی‌های دیجیتال و بلاکچین ایران مشغول به کار هستند. ۷۵٪ از این افراد در مجموعه‌های فعال در حوزه تبادل دارایی‌های دیجیتال اشتغال دارند و کسب‌وکارهای بخش رسانه، زیرساخت و توکنایز و نرم‌افزار و ابزار در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند.

سهم هر زمینه فعالیت از تعداد افراد شاغل در فضای ارزشهای دیجیتال ایران

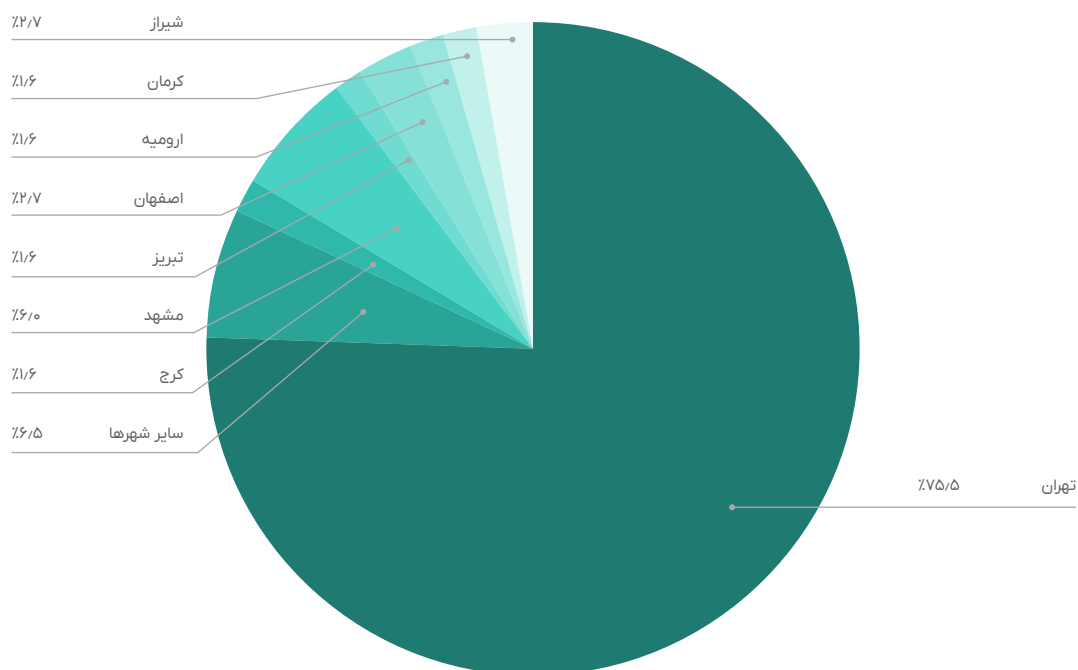
تمرکز کسب و کارها

پرسش

تمرکز کسب و کارهای ارزشهای دیجیتال ایران در کدام شهر است؟

مطابق انتظار و مانند الگویی که در سایر بخش‌های اکوسیستم فناوری ایران دیده می‌شود، عمده کسب و کارهای فعال در صنعت دارایی‌های دیجیتال و بلاکچین کشور در شهر تهران مستقر شده‌اند؛ به این معنی که دفتر مرکزی آنها جایی در شهر تهران واقع شده است. جدای از تهران که میزبان ۷۰٪ کسب و کارهای این صنعت است، شهرهای مشهد، شیراز و اصفهان نیز جزو شهرهای پرکسب و کار ایران در این حوزه محسوب می‌شوند.

سهم هر شهر از تعداد کسب و کارهای فعال در فضای ارزشهای دیجیتال ایران

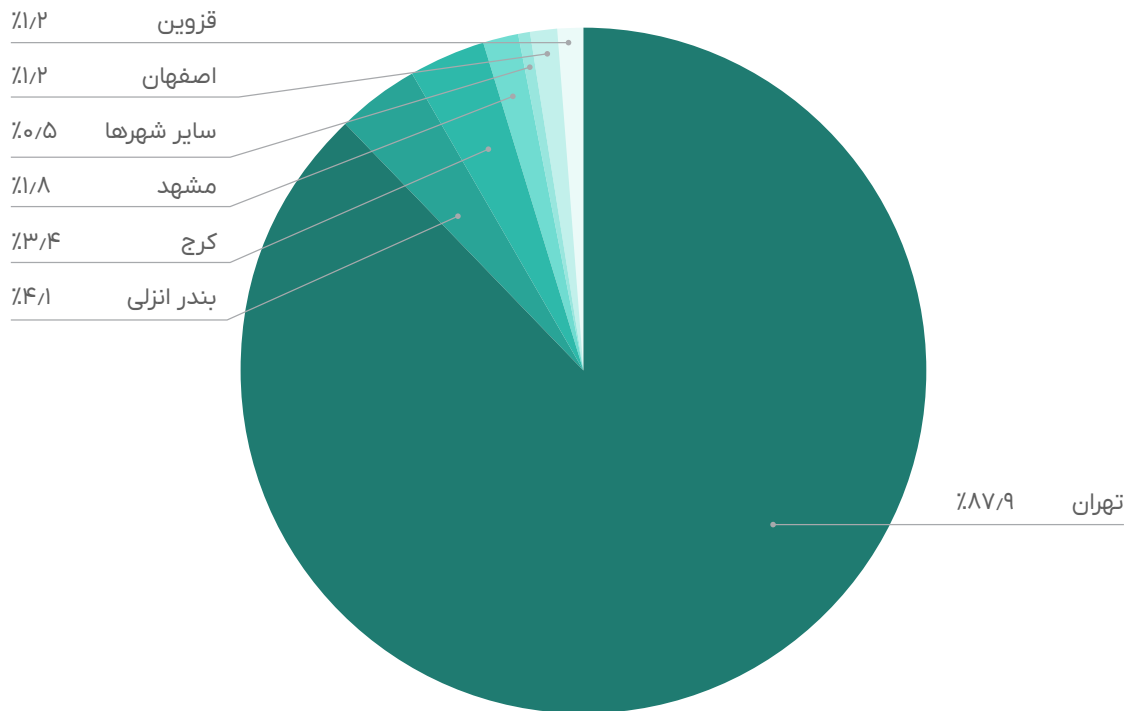

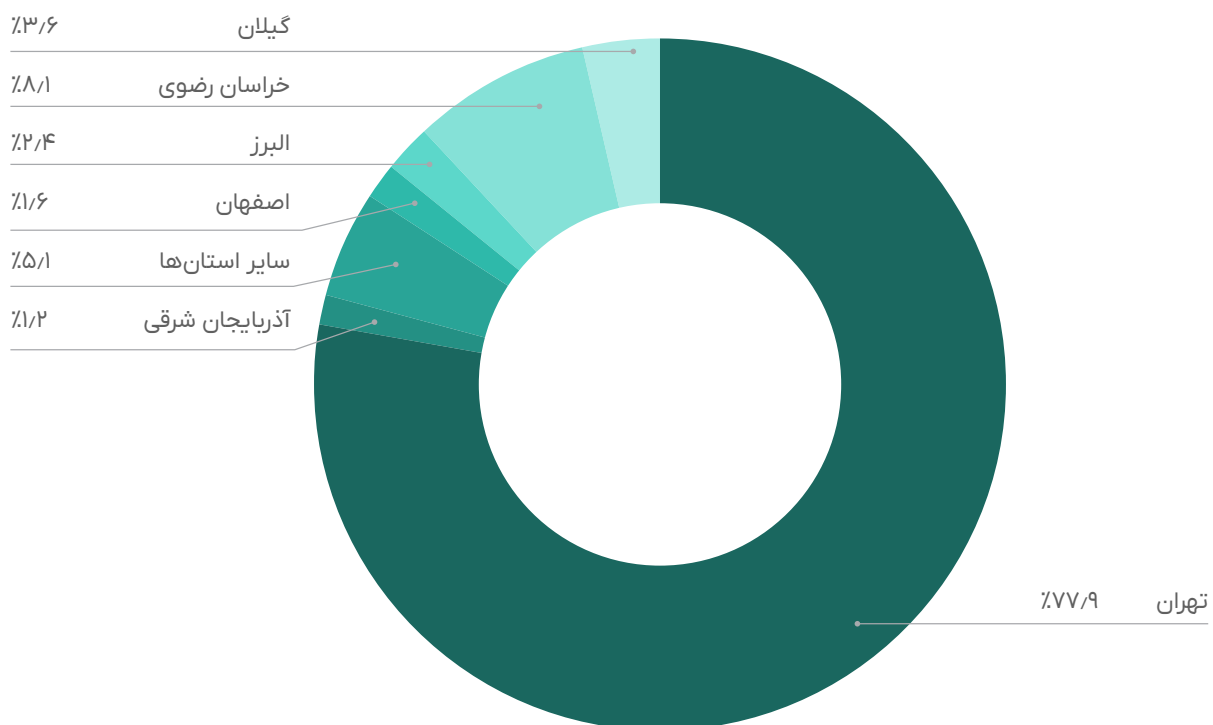
با توجه به تمرکز کسب‌وکارها در شهر تهران، طبیعی است که بخش اعظمی از نیروی کار فعال در این صنعت نیز در کسب‌وکارهای تهرانی مشغول باشند. البته باید این نکته را هم در نظر داشت که با توجه به استقبال کسب‌وکارها از استفاده از نیروهای دورکار خصوصاً پس از آغاز همه‌گیری کرونا، شهر و استان محل سکونت بخشی از نیروهای هر کسب‌وکار، می‌تواند با شهر و استان محل استقرار دفتر مرکزی آن کسب‌وکار متفاوت باشد و به همین خاطر این دو آمار جداگانه جمع‌آوری شده است.

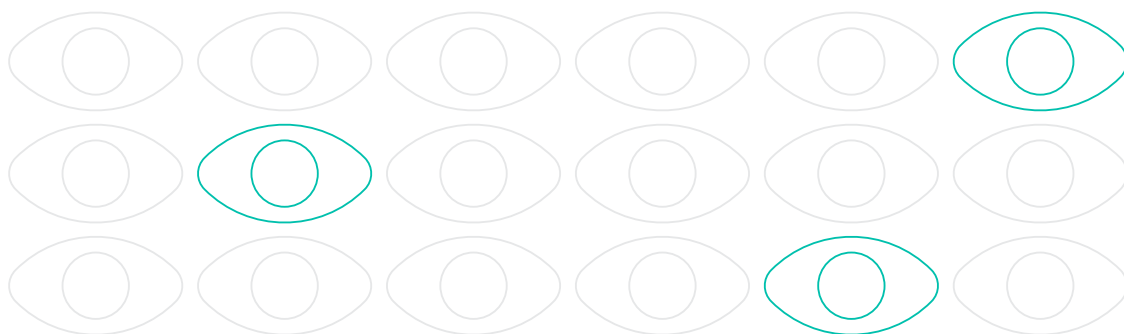

سهم کسب‌وکارهای هر شهر از جمعیت افراد شاغل در فضای ارزشهای دیجیتال ایران

سهم هر استان از نیروی کار شاغل در کسب‌کارهای فعال در فضای ارزشهای دیجیتال ایران (بر حسب استان محل سکونت نیروی کار)

۱۲۸ میلیون

مجموع بازدید اینترنتی ۴۰ صرافی ارز
دیجیتال ایرانی در نیمه اول سال ۲۰۲۳

داده‌های حاصل از ابزارهای تحلیل ترافیک اینترنتی نشان می‌دهد وبسایت‌های ۴۰ صرافی ارز دیجیتال برتر ایران (از نظر بازدید اینترنتی) طی ۶ ماه ابتدایی سال ۲۰۲۳ مجموعاً حدود ۱۲۸,۰۰۰,۰۰۰ بازدید ثبت کرده‌اند. متوسط بازدید ماهانه وبسایت این ۴۰ پلتفرم معاملاتی نیز طی این مدت ۲۱,۵۰۰,۰۰۰ برآورد شده است.

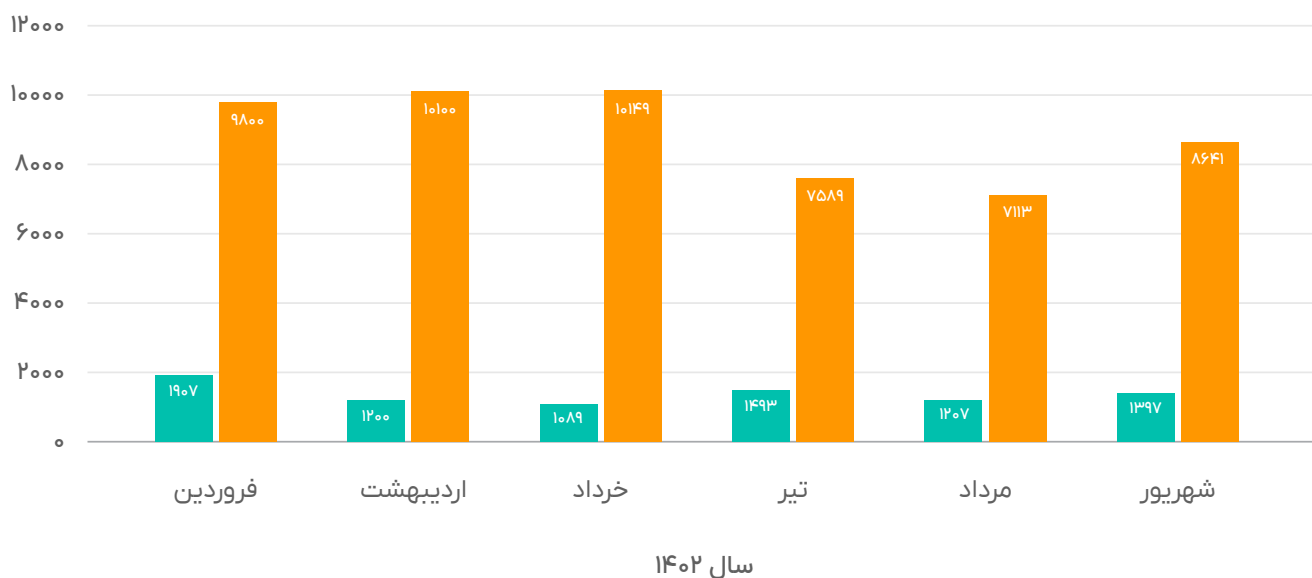
تخمین ارزش معاملات روزانه صرافی‌های داخلی ارز دیجیتال و مقایسه با بورس اوراق بهادار تهران

بر اساس آمارهای موجود در سامانه شرکت مدیریت فناوری بورس تهران، میانگین ارزش معاملات روزانه در بورس اوراق بهادار تهران در شش ماهه ابتدایی سال جاری حوالی ۹,۰۰۰ میلیارد تومان بوده است. بررسی‌های ارز دیجیتال از ارزش معاملات روزانه ۱۰ صرافی ارز دیجیتال برتر کشور (از نظر حجم معاملات) نشان می‌دهد در نیمه ابتدایی سال ۱۴۰۲ به طور متوسط روزانه حدود ۱,۴۰۰ میلیارد تومان در ۱۰ پلتفرم منتخب معامله انجام شده است.

مقایسه متوسط ارزش معاملات روزانه بورس اوراق بهادار
تهران و ۱۰ صرافی ارز دیجیتال برتر ایران در هر ماه (هزار میلیارد تومان)

بورس اوراق بهادار تهران ■ ۱۰ صرافی ارز دیجیتال برتر ایران ■

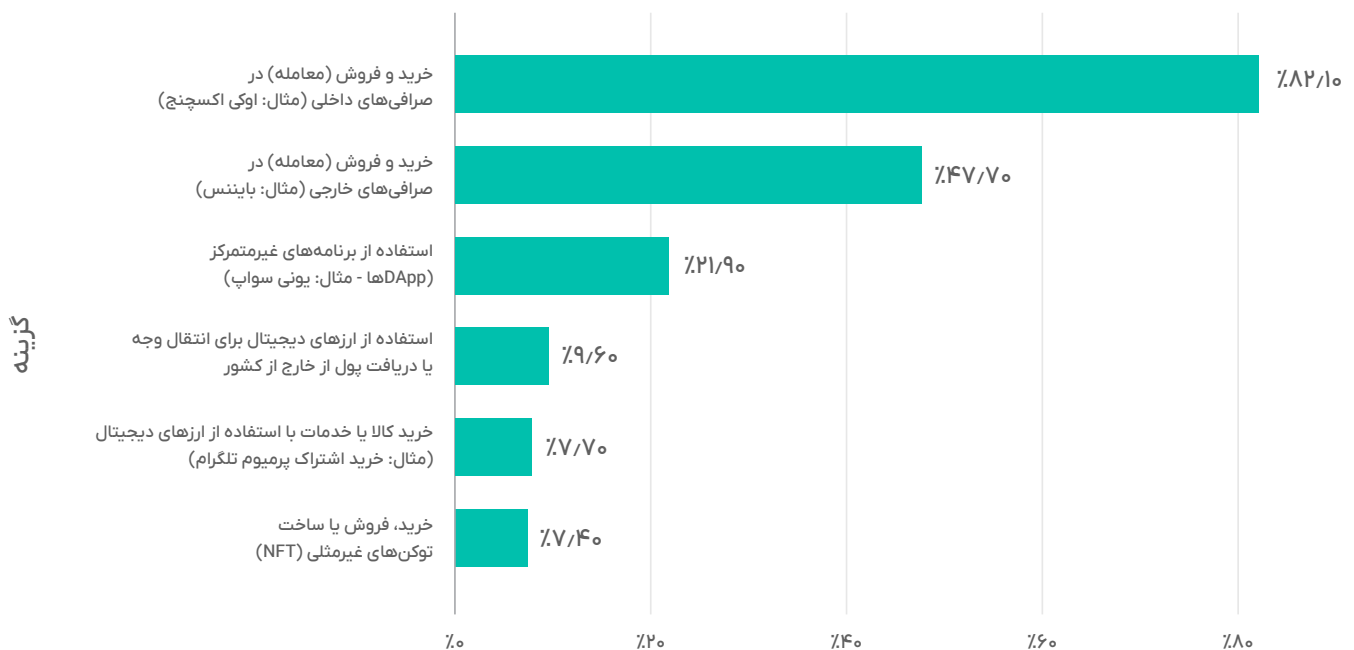
استقبال کاربران از پلتفرم‌های معامله ارز دیجیتال داخلی

پرسش

چرا کسب‌وکارهای ایرانی؟

بر اساس نتایج حاصل از نظرسنجی ارز دیجیتال، **۸۲٪** از کاربران که تجربه استفاده از ارزهای دیجیتال یا سرمایه‌گذاری روی این دارایی‌ها را دارند، معامله در صرافی‌های ارز دیجیتال داخلی را نیز تجربه کرده‌اند.

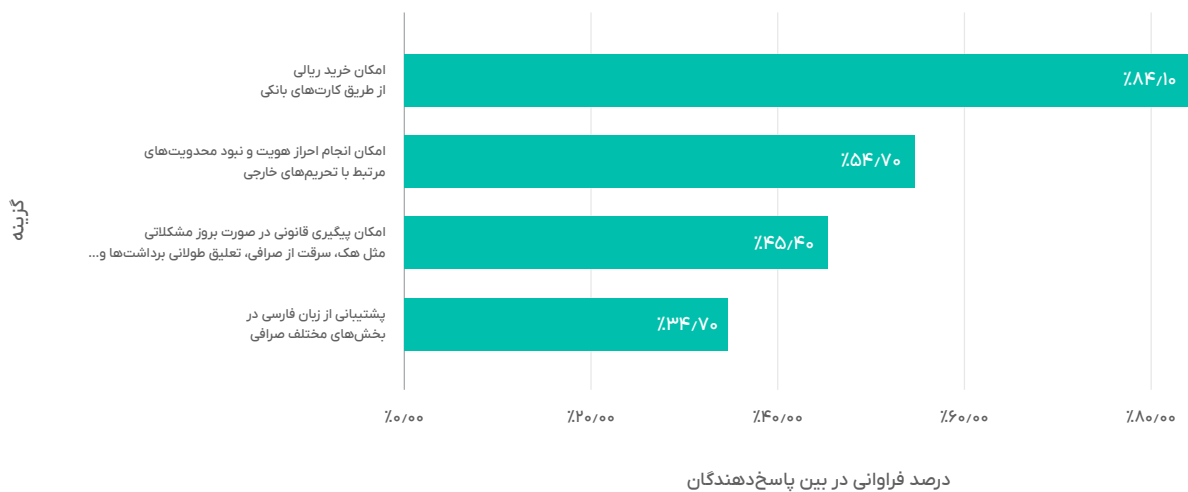
کدام یک از فعالیت‌های زیر را در بازار ارزهای دیجیتال تجربه کرده‌اید؟

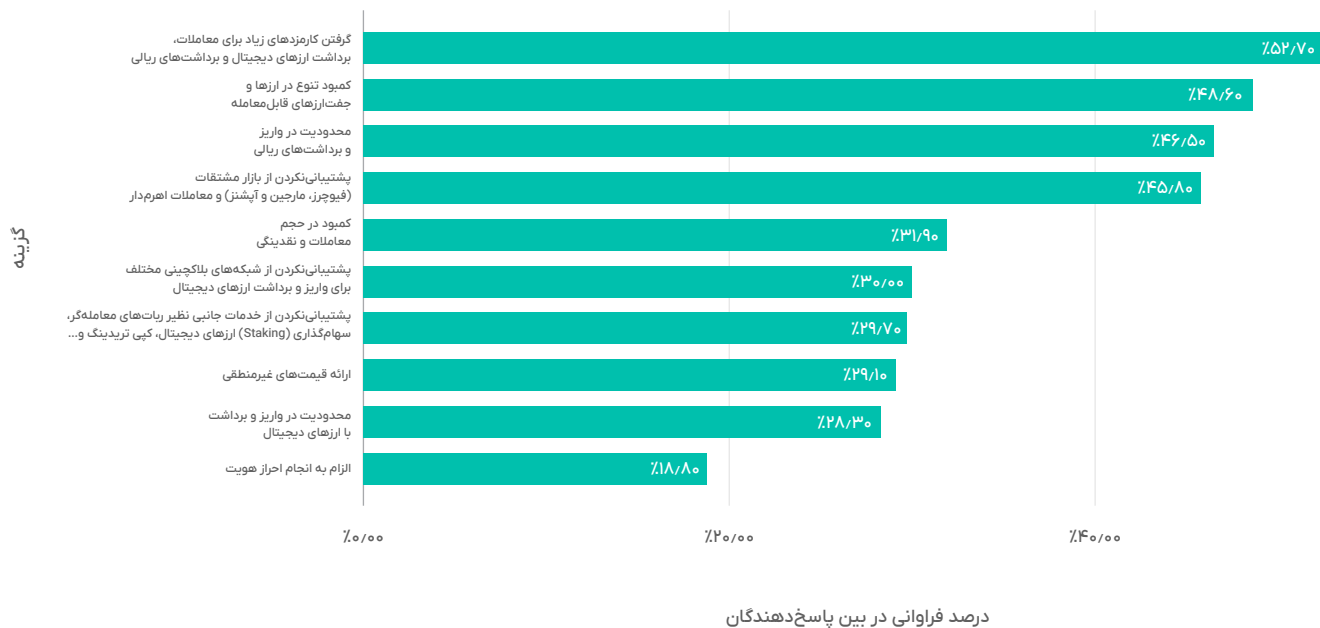
درصد فراوانی در بین پاسخ‌دهندگان

دلایل کاربران برای استفاده از پلتفرم‌های داخلی

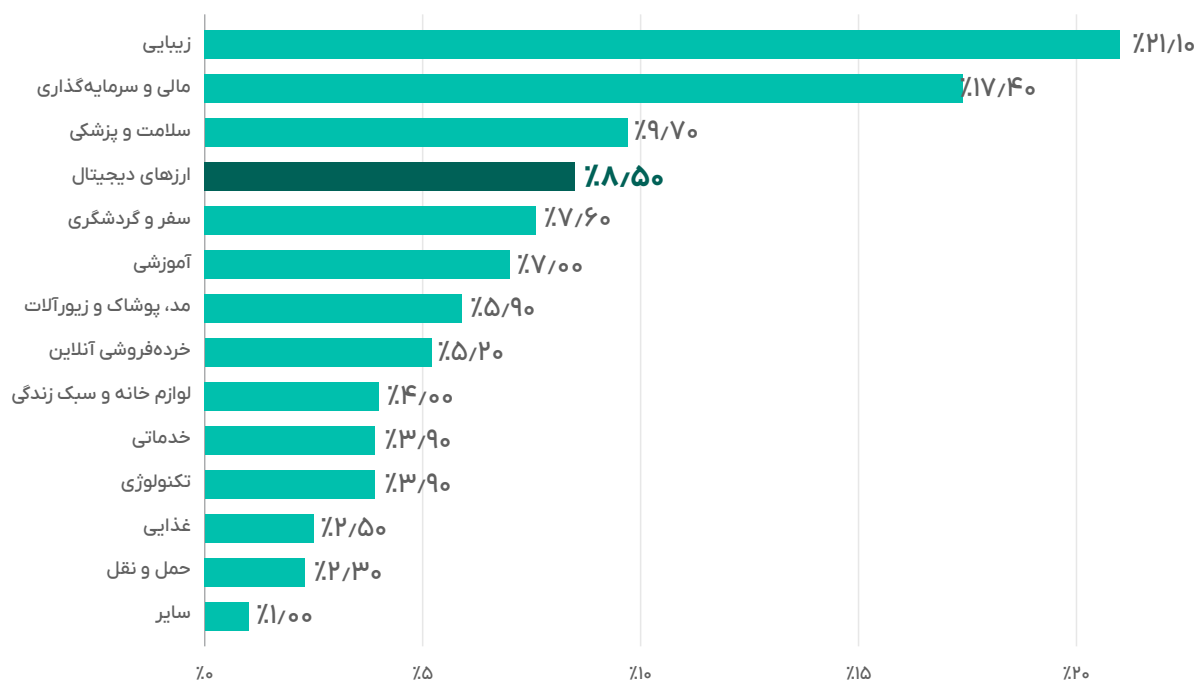
چالش‌های کاربران در استفاده از پلتفرم‌های داخلی

حضور پررنگ کسب‌وکارهای حوزه ارز دیجیتال در تبلیغات اینترنتی

داده‌های موجود در گزارش سال ۱۴۰۱ یکتانت، به‌عنوان یکی از بسترهای انجام تبلیغات آنلاین در کشور، نشان می‌دهد کسب‌وکارهای فعال در حوزه ارزهای دیجیتال حضور پررنگی در فضای تبلیغاتی آنلاین داشته‌اند و از حیث هزینه انجام‌شده و حجم تبلیغات جایگاه درخور توجهی دارند. ارزهای دیجیتال از نظر حجم تبلیغات نمایش داده‌شده در وب در مقایسه با ۱۳ دسته‌بندی دیگر در جایگاه چهارم قرار دارند و سهمی ۸.۵ درصدی را به خود اختصاص داده‌اند؛ یعنی بالاتر از دسته‌بندی‌های پرتراפیکی مثل سفر و گردشگری، آموزشی، مد، پوشاک و زیورآلات و...

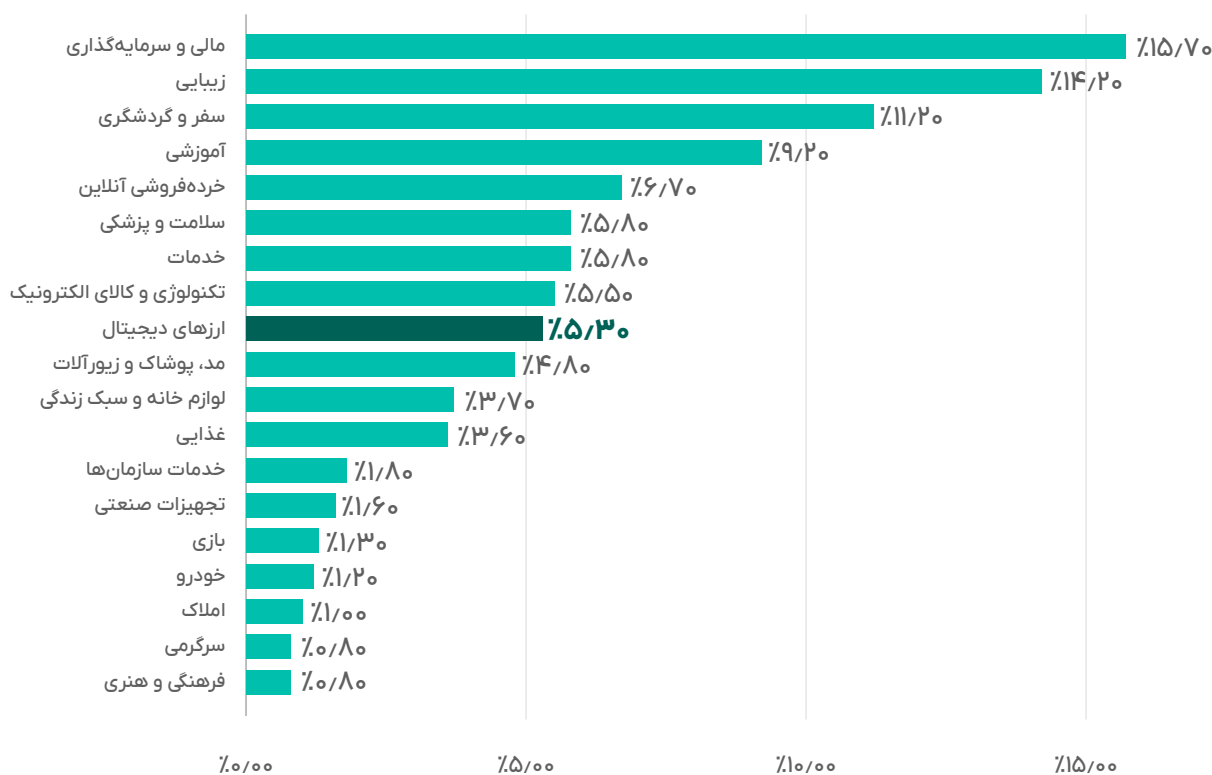
حجم نمایش تبلیغات در وب بر اساس موضوع در سال ۱۴۰۱ (منبع: یکتانت)

حجم نمایش تبلیغ در وب

از نظر بودجه و هزینه انجام‌شده برای تبلیغات نیز ارزشهای دیجیتال جایگاه قابل‌توجهی در فضای تبلیغات آنلاین کشور دارند و بین ۱۹ دسته‌بندی مختلف، رتبه نهم را به خود اختصاص می‌دهند. این در حالی است که دسته‌بندی ارزشهای دیجیتال از نظر تعداد تبلیغ دهندگان بین ۱۹ دسته‌بندی مورد‌بحث، در رده هفدهم قرار می‌گیرد. این نسبت نشان‌دهنده توجه کسب‌وکارهای فضای ارزشهای دیجیتال به تبلیغات در سطح وب است و با توجه به محدودیت‌های قانونی برای تبلیغات مرتبط با ارزشهای دیجیتال به‌صورت آفلاین و همین‌طور ویژگی‌های رفتاری کاربران این حوزه، منطقی به نظر می‌رسد.

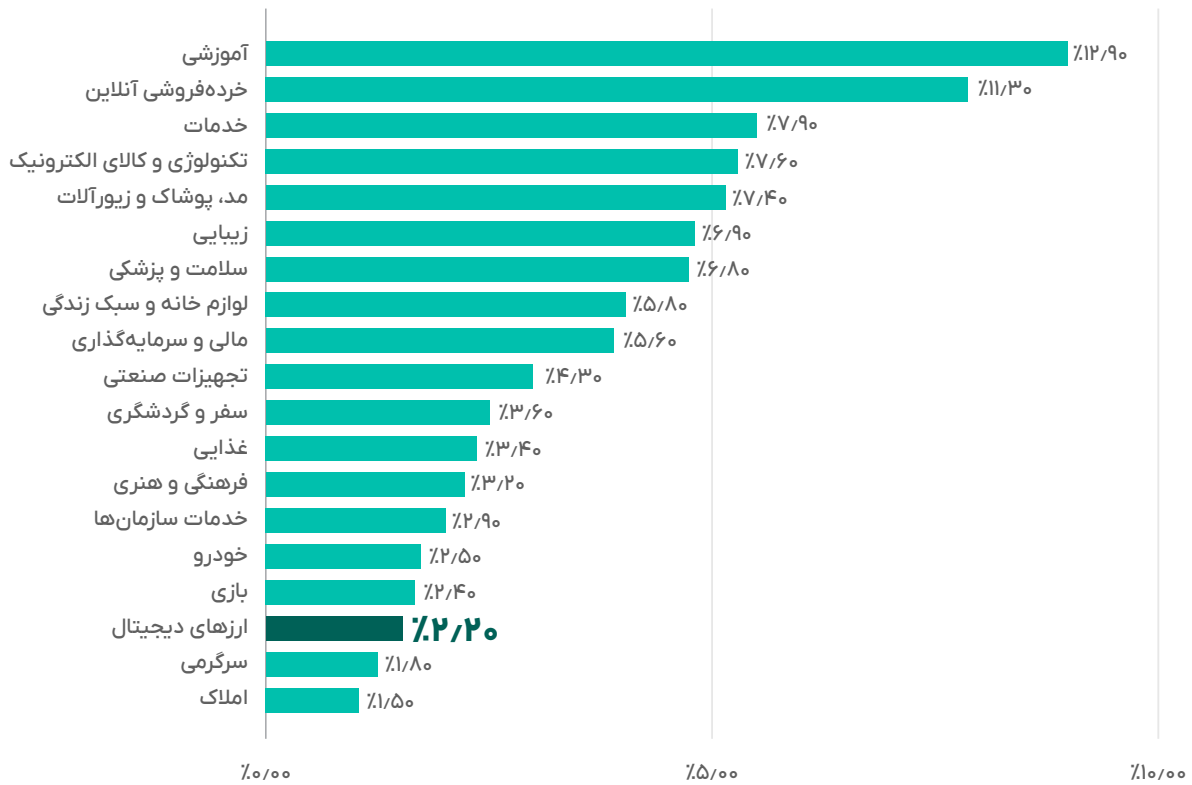
نسبت بودجه هر دسته‌بندی از کل بودجه تبلیغات وب در سال ۱۴۰۱ (منبع: یکتانت)

نسبت از کل بودجه تبلیغات وب

نسبت تعداد تبلیغ‌کنندگان در حوزه‌های مختلف
به کل تبلیغ‌کنندگان وب در سال ۱۴۰۱ (منبع: یکتانت)

نسبت تعداد تبلیغ‌کنندگان در حوزه‌های مختلف به کل تبلیغ‌کنندگان

فصل سوم حاکمیت و قانون گذاری

مسیر قانون‌گذاری و ورود حاکمیت به حوزه دارایی‌های دیجیتال و بلاکچین در ایران

مرداد ۱۳۹۸ - اولین مصوبه دولت در رابطه با ارزهای دیجیتال

اولین مصوبه دولتی در ایران در تاریخ ۵ مرداد ۱۳۹۸ با عنوان «تصویب‌نامه در خصوص استفاده از رمزارزها» با استناد به اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی به ثبت رسید. در این مصوبه گفته شده بود «استفاده از رمزارزها صرفاً با قبول مسئولیت خطرپذیری (ریسک) از سوی متعاملین صورت می‌گیرد و مشمول حمایت و ضمانت دولت و نظام بانکی نبوده و استفاده از آن در مبادلات داخل کشور مجاز نیست».

تأمین ارز واردات کشور با استفاده از ارزهای دیجیتال استخراج‌شده در داخل بر اساس دستورالعمل‌های بانکی مرکزی، لزوم اخذ مجوز از وزارت صمت جهت راه‌اندازی مراکز استخراج رمزارز در سطح کشور و توضیحاتی دیگر درباره نحوه تأمین انرژی مورد نیاز ماینرها و اخذ مالیات از استخراج‌کنندگان رمزارز، از موارد مورد بحث این مصوبه هستند.

آبان ۱۳۹۸ - ابلاغ دستورالعمل دریافت مجوز استخراج ارزهای دیجیتال توسط وزارت صمت:

در این تاریخ دستورالعمل صدور جواز و پروانه بهره‌برداری استخراج ارز دیجیتال نهایی و توسط وزیر صمت وقت ابلاغ شد. این دستورالعمل عمدتاً بر نحوه تأمین برق ماینرها، استاندارد دستگاه‌ها و محل راه‌اندازی فارم‌های استخراج متمرکز بود.

اسفند ۱۳۹۹ - دستور شاپرک برای بستن درگاه پرداخت صرافی‌ها:

در آخرین ماه از سال ۱۳۹۹ شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) به شرکت‌های پرداخت‌یار دستور داد که نسبت به قطع خدمات پرداخت الکترونیک وبسایت‌های ارائه‌دهنده خدمات خرید و فروش ارزهای دیجیتال اقدام کنند. این اقدام جنجالی شاپرک با اعتراض نهادهای صنفی مختلف همراه شد و در نهایت در خرداد سال ۱۴۰۰ دفتر نهاد ریاست جمهوری در نامه‌ای به رئیس‌کل بانک مرکزی خواست تا از بستن درگاه پرداخت کسب‌وکارهای حوزه تبادل ارز دیجیتال در کشور جلوگیری کند.

خرداد ۱۴۰۰ - ممنوعیت موقت استخراج ارزهای دیجیتال با دستور دولت:

در خرداد سال ۱۴۰۰ حسن روحانی، رئیس‌جمهور وقت، در یکی از جلسات هیئت دولت اعلام کرد که هر گونه استخراج ارزهای دیجیتال، چه دارای مجوز و چه بدون مجوز، تا پایان شهریور ممنوع است.

مرداد ۱۴۰۰ - ادامه فعالیت درگاه پرداخت صرافی‌ها بدون اینماد:

مرکز توسعه تجارت الکترونیکی در این تاریخ اطلاعیه‌ای را منتشر و در آن اعلام کرد حوزه‌های مالی جدید، مانند صرافی‌های ارز دیجیتال، که تاکنون قانون‌گذاری برای آنها انجام نشده است، می‌توانند با ثبت اولیه و بدون اینماد درگاه پرداخت دریافت کنند. با این اقدام، پرونده بستن درگاه پرداخت صرافی‌ها توسط شاپرک برای مدتی حل‌وفصل شد.

شهریور ۱۴۰۰ - ورود ارزهای دیجیتال به صحن علنی مجلس:

اواخر شهریور ۱۴۰۰ مسئله قانون‌گذاری ارزهای دیجیتال و فعالیت‌های مرتبط با استخراج توسط نمایندگان و اعضای کمیسیون‌های تخصصی در نشست بررسی شد. می‌توان گفت این اولین باری بود که پیشنهادها و نمایندگان در رابطه با قانون‌گذاری فضای ارزهای دیجیتال کشور، به صورت اختصاصی در مجلس شنیده شد.

اسفند ۱۴۰۰ - برنامه‌ریزی برای ارزهای دیجیتال در سند تحول دولت سیزدهم:

اسفند ۱۴۰۰، اولین نسخه از سند تحول دولت سیزدهم منتشر شد. دولت ابراهیم رئیسی در این سند برای بهبود وضعیت «۳۷ حوزه کلان کشور» برنامه‌ریزی و راهکارهایی ارائه کرده بود و مقرر شده بود تا هر کدام از آنها تا پایان این دولت، به نتیجه برسند. یکی از این ۳۷ حوزه کلان که در این سند برای آنها برنامه‌ریزی شده بود، ارزهای دیجیتال بودند. ضعف در مدیریت کلان، خطرات سرمایه‌گذاری در ارزهای دیجیتال برای کاربران ایرانی، استخراج غیرقانونی ارزهای دیجیتال و استفاده از ارزهای دیجیتال در تجارت خارجی از جمله چالش‌هایی محسوب می‌شوند که در این سند به آنها اشاره شده است.

مرداد ۱۴۰۱ - ثبت اولین واردات رسمی با ارزهای دیجیتال:

علیرضا پیمان پاک، رئیس سازمان توسعه تجارت و معاون وزیر صمت، در مرداد ۱۴۰۱ اعلام کرد که ثبت اولین سفارش رسمی واردات کالا به کشور با استفاده از ارزهای دیجیتال، انجام شده است. او در آن زمان وعده داده بود که زیرساخت‌های لازم برای استفاده از ارزهای دیجیتال در تجارت خارجی در آینده نزدیک فراهم خواهد شد.

شهریور ۱۴۰۱ - مصوبه جدید دولت در رابطه با استخراج ارزهای دیجیتال:

شهریور سال ۱۴۰۱ تصویب‌نامه جدیدی در رابطه با استخراج ارزهای دیجیتال با عنوان «آیین‌نامه استخراج رمزارایی‌ها» در دولت سیزدهم به تصویب رسید. این مصوبه نیز مانند تصویب‌نامه‌های قبلی عمدتاً به توضیح شرایط تأمین برق و صدور مجوز مراکز استخراج اختصاص داشت و کلیدی‌ترین تفاوت آن با دستورالعمل‌های قبلی این بود که در آن بانک مرکزی موظف شده بود تا زیرساخت‌های لازم برای عرضه رمزارایی‌ها توسط ماینرهای داخلی را تأمین کند.

شهریور ۱۴۰۱ - انتخاب وزارت اقتصاد به عنوان متولی ساماندهی ارزهای دیجیتال:

در متن سند راهبردی فضای مجازی ایران که شهریور ۱۴۰۱ به دستگاه‌های دولتی و حکومتی ابلاغ شد، وزارت اقتصاد به عنوان متولی ساماندهی فضای ارزهای دیجیتال کشور انتخاب شد.

دی ۱۴۰۱ - کاهش سقف واریز و برداشت در صرافی‌های داخلی:

ابتدا در تیرماه ۱۴۰۱ بانک مرکزی در بخش‌نامه‌ای اعلام کرد کاربران صرافی‌های داخلی ارز دیجیتال از این پس می‌توانند به ازای هر شماره شب، روزانه تنها ۱۰۰ میلیون تومان از حساب خود در صرافی برداشت و به حساب بانکی‌شان منتقل کنند. کمی بعد و در فاصله آذر تا دی ۱۴۰۱، سقف واریز روزانه به صرافی‌های ارز دیجیتال ابتدا به ۲۵ میلیون تومان برای هر «کارت بانکی» (نهایت ۱۰۰ میلیون تومان با ۴ کارت بانکی مختلف در یک روز) و سپس به ۲۵ میلیون تومان برای هر «کارت ملی» کاهش داده شد.

اردیبهشت ۱۴۰۲ - آغاز خودتنظیم‌گیری صرافی‌های ارز دیجیتال و اخذ اینماد بدون ستاره:

سازمان توسعه تجارت الکترونیکی در شروع سال ۱۴۰۲ اعطای اینماد به صرافی‌های داخلی ارز دیجیتال را تأیید و سازوکارهای مربوط به اخذ اینماد توسط این کسب‌وکارها را منتشر کرد. اینماد اعطایی به صرافی‌ها از نوع بدون ستاره و غیرقابل درج در سایت معرفی شده بود.

اردیبهشت ۱۴۰۲ - طرح مجلس برای اخذ مالیات از معاملات ارزهای دیجیتال و رد توسط شورای نگهبان:

مجلس شورای اسلامی در اردیبهشت ۱۴۰۲ طرحی را با عنوان «مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی» تصویب کرد که در آن از «انواع رمز پول و رمز دارایی» به عنوان یکی از دارایی‌هایی یاد شده بود که قرار است مشمول مالیات بر عایدی سرمایه شود. با وجود نگرانی کاربران و کسب‌وکارها از تصویب طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، در ادامه شورای نگهبان این طرح را برای اصلاح به مجلس بازگرداند. یکی از ایرادات اصلی شورای نگهبان به طرح نمایندگان نیز نبود تعریف قانونی مشخص برای عناوین «رمزپول و رمزارایی» بود.

صف انتظار قانون‌گذاری ارزش‌های دیجیتال در ایران؛ تصمیماتی که باید گرفته شود

تعریف ارزش‌های دیجیتال
در قانون

روشن‌شدن
بحث اخذ مالیات از
معاملات ارزش‌های دیجیتال

قانون‌گذاری استفاده از
ارزش‌های دیجیتال در
تجارت خارجی

تدوین دستورالعمل‌های عرضه
ارزش‌های دیجیتال استخراج‌شده
در فارم‌های کشور

تعریف ارزهای دیجیتال در قانون:

از آنجایی که شورای نگهبان تاکنون از دو طرح مجلس، یعنی طرح‌های بانکداری و همین طور طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی به دلیل نبود تعریف مشخص برای دارایی‌های دیجیتال ایراد گرفته است، تصویب هر قانونی در این زمینه نیاز به یک تعریف از پیش پذیرفته شده برای ارزهای دیجیتال در قوانین کشور دارد.

روشن شدن بحث اخذ مالیات از معاملات ارزهای دیجیتال:

نگرانی‌های زیادی میان کاربران و همین طور کسب‌وکارها در رابطه با اخذ مالیات از معاملات ارزهای دیجیتال در کشور وجود دارد و انتظار می‌رود نهادهای قانون‌گذار در آینده نیز مجدداً به این بحث ورود کنند. این نکته نیز حائز اهمیت است که اخذ مالیات از معاملات ارزهای دیجیتال مخالفان زیادی میان کاربران و کسب‌وکارها دارد و بخشی از بدنه اکوسیستم ارزهای دیجیتال کشور معتقدند این اقدام می‌تواند منجر به سوق دادن بیشتر معامله‌گران ایرانی به پلتفرم‌های خارجی شود.

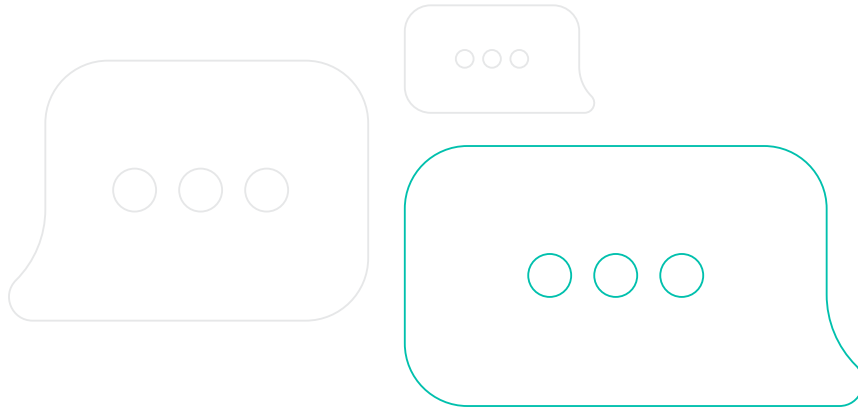
قانون‌گذاری استفاده از ارزهای دیجیتال در تجارت خارجی:

طبق آخرین صحبت‌های نمایندگان سازمان توسعه تجارت، مسئله استفاده از ارزهای دیجیتال در تجارت خارجی همچنان نیازمند تأیید برخی نهادهای حاکمیتی است و سازوکارهای قانونی آن تکمیل نشده است. با توجه به اصراری که دولت به استفاده از ارزهای دیجیتال در تجارت خارجی از خود نشان می‌دهد، انتظار می‌رود مقررات جدیدی در این زمینه تدوین شود.

تدوین دستورالعمل‌های عرضه ارزهای دیجیتال استخراج شده در فارم‌های کشور:

طبق مصوبه مربوط به شهریور سال ۱۴۰۱، بانک مرکزی موظف شده است تا زیرساخت‌های لازم برای عرضه ارزهای دیجیتال استخراج شده توسط ماینرهای داخلی را فراهم کند. با این حال، ظاهراً دستورالعمل‌های لازم هنوز از سوی بانک مرکزی ابلاغ نشده است و ماینرها نیز در انتظار تصمیم‌گیری مقامات این سازمان هستند.

دیدگاه کاربران درباره قانون گذاری ارزهای دیجیتال در ایران و جهان

کاربران آشنا با ارزهای دیجیتال و کسانی که سابقه فعالیت در این فضا را دارند، عمدتاً تصور می‌کنند ارزهای دیجیتال در ایران در برخی موارد قانونی و در برخی موارد غیرقانونی هستند که البته برداشت درستی از وضعیت قانونی این دارایی‌ها در کشور است.

تصور می‌کنید بیت کوین و سایر ارزهای دیجیتال از نظر قانونی در چه وضعیتی قرار دارند؟

۱۰/۱٪

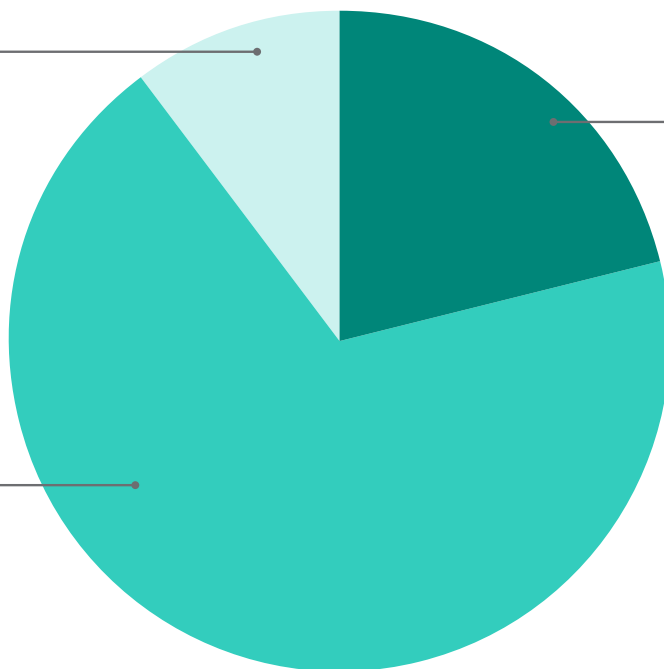
کاملاً غیرقانونی هستند

۲۱/۳٪

کاملاً قانونی هستند

۶۸/۵٪

در برخی موارد قانونی
و در برخی موارد غیرقانونی هستند

مشابه این دیدگاه در پاسخ به سؤالات مرتبط با رویکرد نهادهای حاکمیتی در ایران و جهان نسبت به ارزشهای دیجیتال نیز دیده می‌شود.

تصور می‌کنید نهادهای حاکمیتی در ایران، چه رویکردی را در قانون‌گذاری ارزشهای دیجیتال دنبال می‌کنند؟

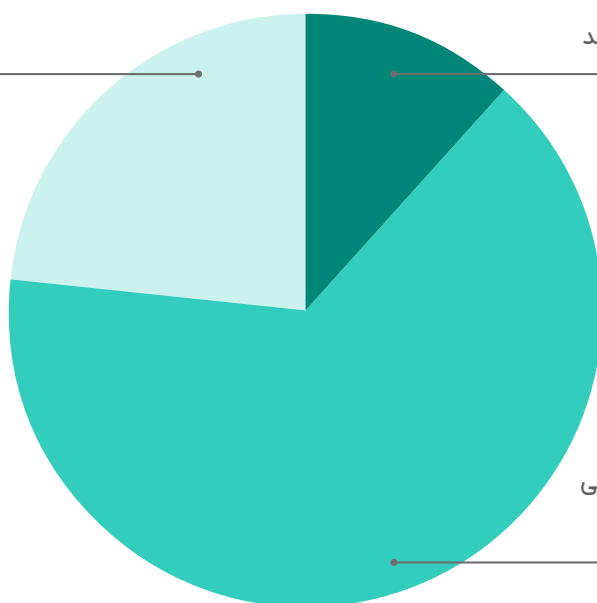

۲۳٪

به دنبال محدود کردن هرچه بیشتر فضای ارزشهای دیجیتال هستند

۱۱٪

به دنبال آزاد کردن هرچه بیشتر استفاده از ارزشهای دیجیتال هستند

۶۵٪

به دنبال قانون‌گذاری و کنترل نسبی فضای ارزشهای دیجیتال هستند

تصور می‌کنید نهادهای حاکمیتی در کشورهای توسعه‌یافته چه رویکردی را در قانون‌گذاری ارزهای دیجیتال دنبال می‌کنند؟

۱۶٪

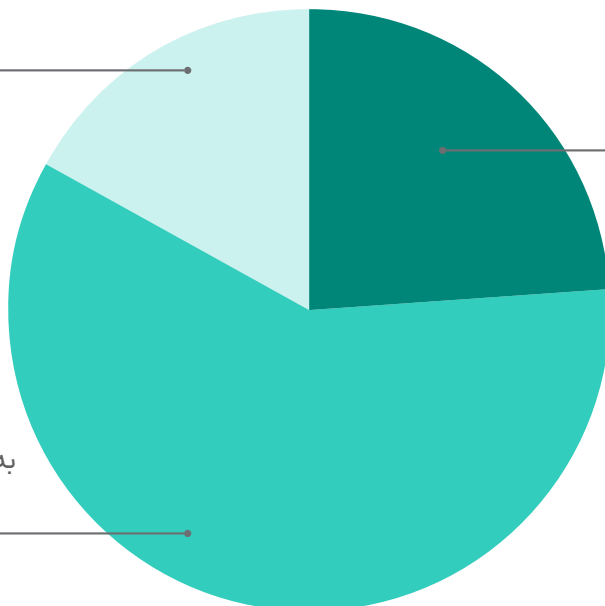
به دنبال محدود کردن هرچه بیشتر فضای ارزهای دیجیتال هستند

۲۴٪

به دنبال آزاد کردن هرچه بیشتر استفاده از ارزهای دیجیتال هستند

۵۹٪

به دنبال قانون‌گذاری و کنترل نسبی فضای ارزهای دیجیتال هستند

با وجود اختلاف اندک در شیوه پاسخ‌دهی کاربران به پرسش‌های تفکیک‌شده درباره رویکرد حاکمیت در ایران و جهان نسبت به ارزهای دیجیتال، سهم افرادی که تصور می‌کنند کشورهای توسعه‌یافته (نظیر ایالات متحده آمریکا، آلمان و بریتانیا) به دنبال آزاد کردن هرچه بیشتر استفاده از ارزهای دیجیتال در مرزهای خود هستند، بیشتر از سؤال مربوط به ایران است.

رشد ۱۱۴ درصدی تعداد پرونده‌های کلاهبرداری مرتبط با ارزهای دیجیتال در نیمه اول سال ۱۴۰۲

آمارهای منتشرشده از سوی پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات فراجا (فتا) نشان می‌دهد تعداد پرونده‌های کلاهبرداری مرتبط با ارزهای دیجیتال در شش‌ماهه ابتدایی سال جاری در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته رشدی ۱۱۴ درصدی را تجربه کرده و از ۱,۴۹۸ پرونده به ۳,۲۰۰ مورد افزایش یافته است.

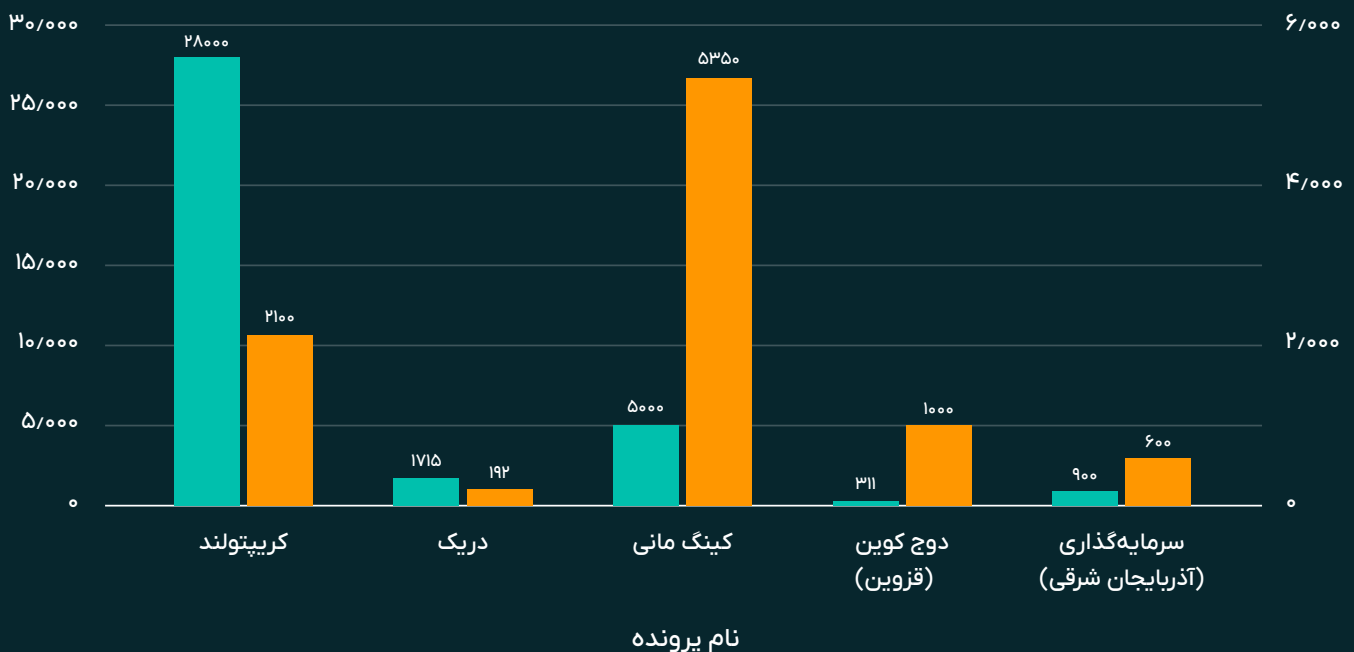
تعداد پرونده‌های کلاهبرداری مرتبط با ارزهای دیجیتال در هر نیمه‌سال

بزرگترین پرونده‌های کثیرالشاکي مرتبط با ارزهای دیجیتال در ایران

آمارهایی که از تعداد شکایت و مبلغ ادعایی مربوط به پرونده‌های زیر آمده، همگی بر اساس آخرین اسناد موجود در خبرگزاری‌های داخلی و اطلاع‌رسانی‌های نمایندگان دستگاه قضا و نیروی انتظامی است. میان این پرونده‌ها، کریپتولند با ۲۸,۰۰۰ شاکي بیشترین تعداد شکایت و کینگ مانی با ۵,۳۵۰ میلیارد تومان بیشترین مبلغ ادعایی را به خود اختصاص داده‌اند.

تعداد شاکي (مربع سبز) مبلغ ادعایی (میلیارد تومان) (مربع نارنجی)

پرونده‌های کثیرالشاکي مرتبط با ارزهای دیجیتال

فصل چهارم فرامرزی

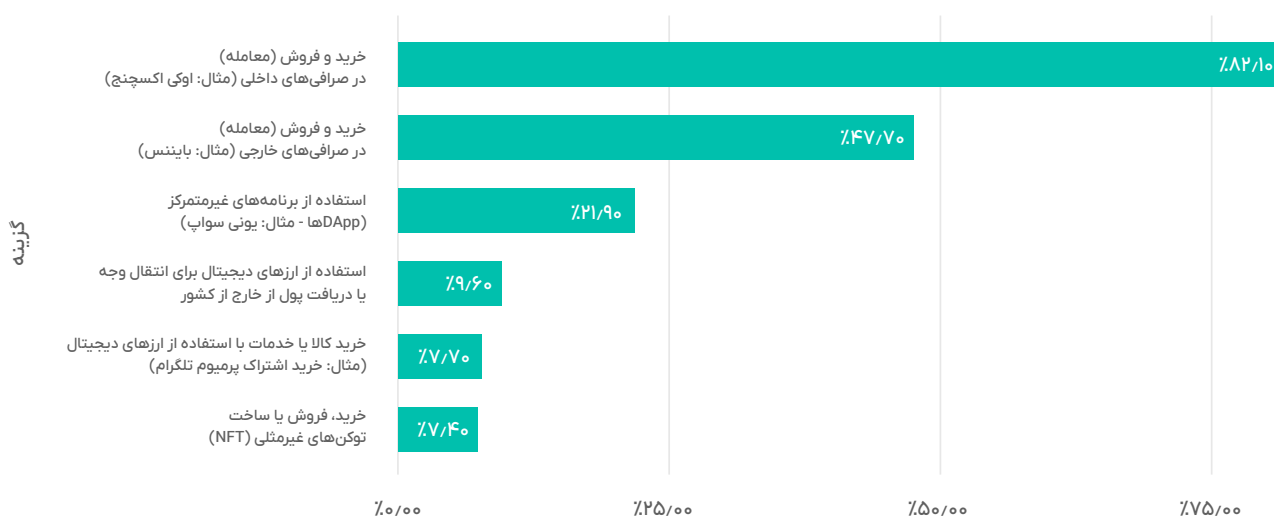
میزان استقبال کاربران ایرانی از پلتفرم‌های معامله ارز دیجیتال خارجی

پرسش

چرا خارجی‌ها وقتی ایرانی‌ها هستند؟

بر اساس نتایج حاصل از نظرسنجی ارز دیجیتال، **۴۸٪** از کاربران که تجربه استفاده از ارزهای دیجیتال یا سرمایه‌گذاری روی این دارایی‌ها را دارند، معامله در صرافی‌های ارز دیجیتال خارجی را نیز تجربه کرده‌اند.

کدام یک از فعالیت‌های زیر را در بازار ارزهای دیجیتال تجربه کرده‌اید؟

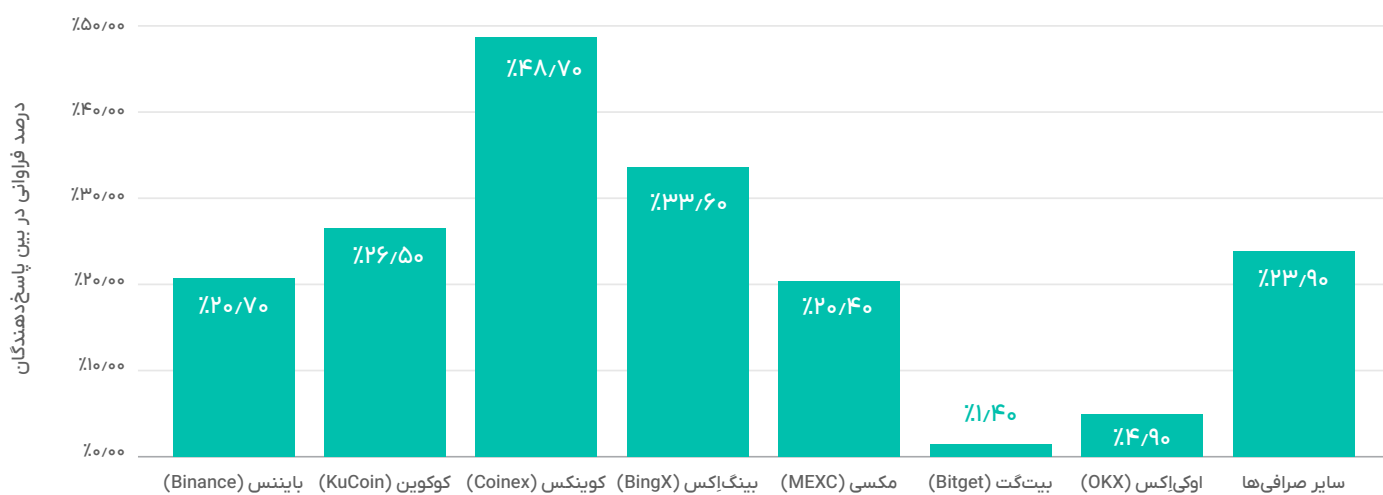

درصد فراوانی در بین پاسخ‌دهندگان

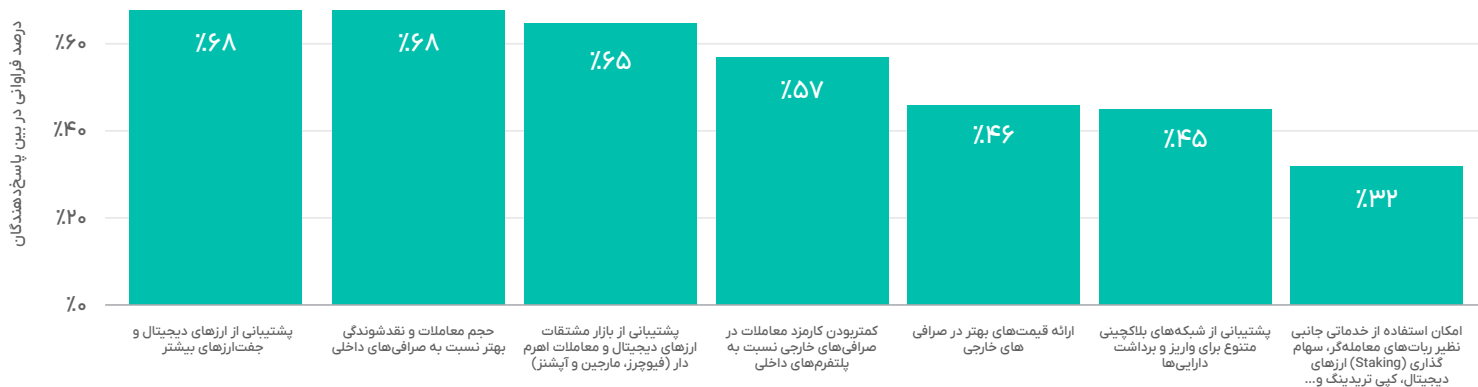
سهم صرافی‌های محبوب خارجی میان ایرانیان چقدر است؟

با توجه به محدودیت‌های قانونی در ایران که متوجه شکل فعالیت پلتفرم‌های معامله ارز دیجیتال داخلی شده است، بخشی از کاربران ایرانی که به دنبال امکاناتی نظیر معامله در بازارهای فیوچرز (Futures) یا مارجین (Margin) هستند، ترجیح می‌دهند به پلتفرم‌های بین‌المللی مراجعه کنند. فعالیت در این پلتفرم‌ها در کنار امکاناتی که در اختیار معامله‌گران قرار می‌دهد، باتوجه به تحریم‌های اقتصادی و موانع موجود برای پیگیری‌های حقوقی، ریسک‌هایی برای کاربران ایرانی دارد.

دلایل کاربران برای استفاده از پلتفرم‌های خارجی

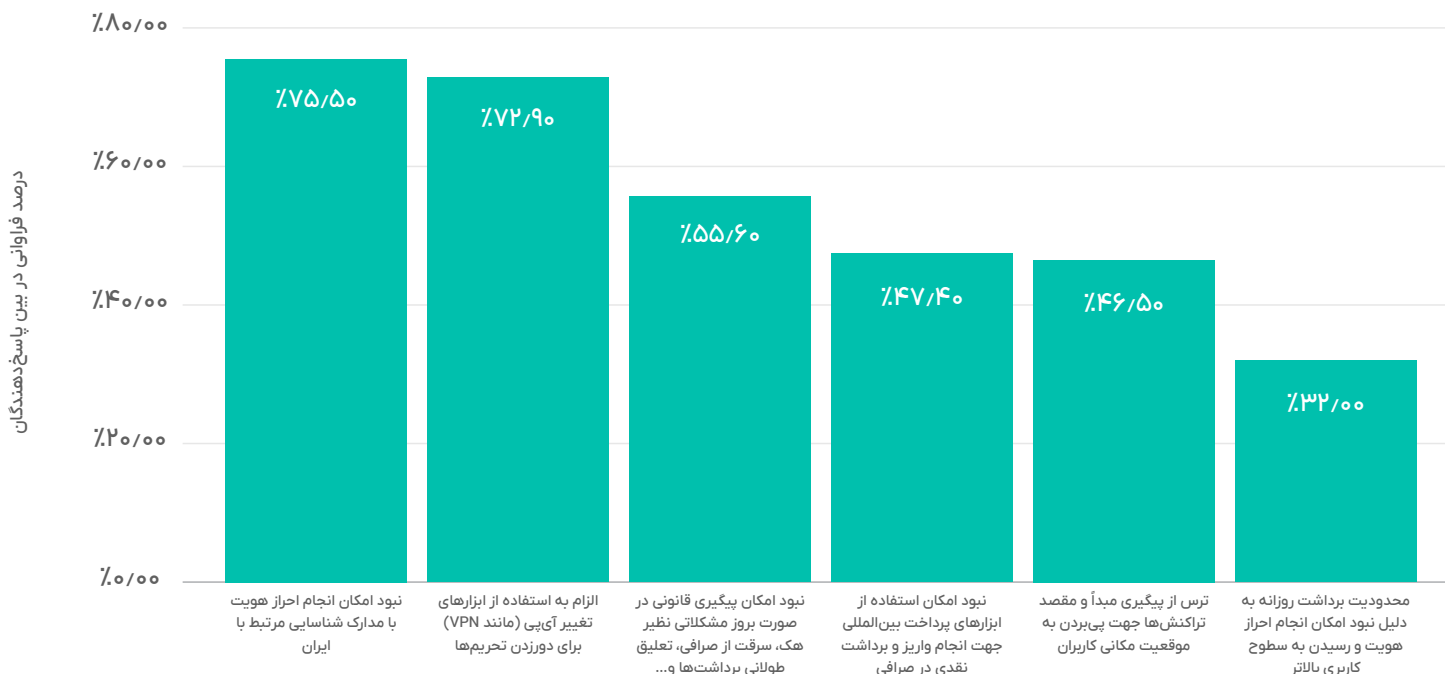
پشتیبانی از طیف گسترده‌تری از ارزهای دیجیتال و جفت‌های معاملاتی پررنگ‌ترین دلیل میان کاربران برای استفاده از صرافی‌های خارجی است. حجم معاملات، نقدشوندگی و پشتیبانی از بازار مشتقات و معاملات اهرمدار اولویت‌های بعدی معامله‌گران ایرانی برای فعالیت در صرافی‌های خارجی است.

چالش‌های کاربران در استفاده از پلتفرم‌های خارجی

دغدغه اصلی کاربران ایرانی صرافی‌های خارجی، طبق انتظار، نبود امکان انجام احراز هویت است. الزام به استفاده از ابزارهای تغییر آی پی (IP) خصوصاً در وضعیت فعلی اینترنت کشور که دسترسی به ابزارهای کارآمد را سخت‌تر از گذشته کرده است و همین طور نبود امکان پیگیری قانونی مطالبات در صورت بروز مشکلاتی مثل توقف طولانی برداشت‌ها، دیگر چالش‌های کاربران ایرانی پلتفرم‌های بین‌المللی به شمار می‌روند.

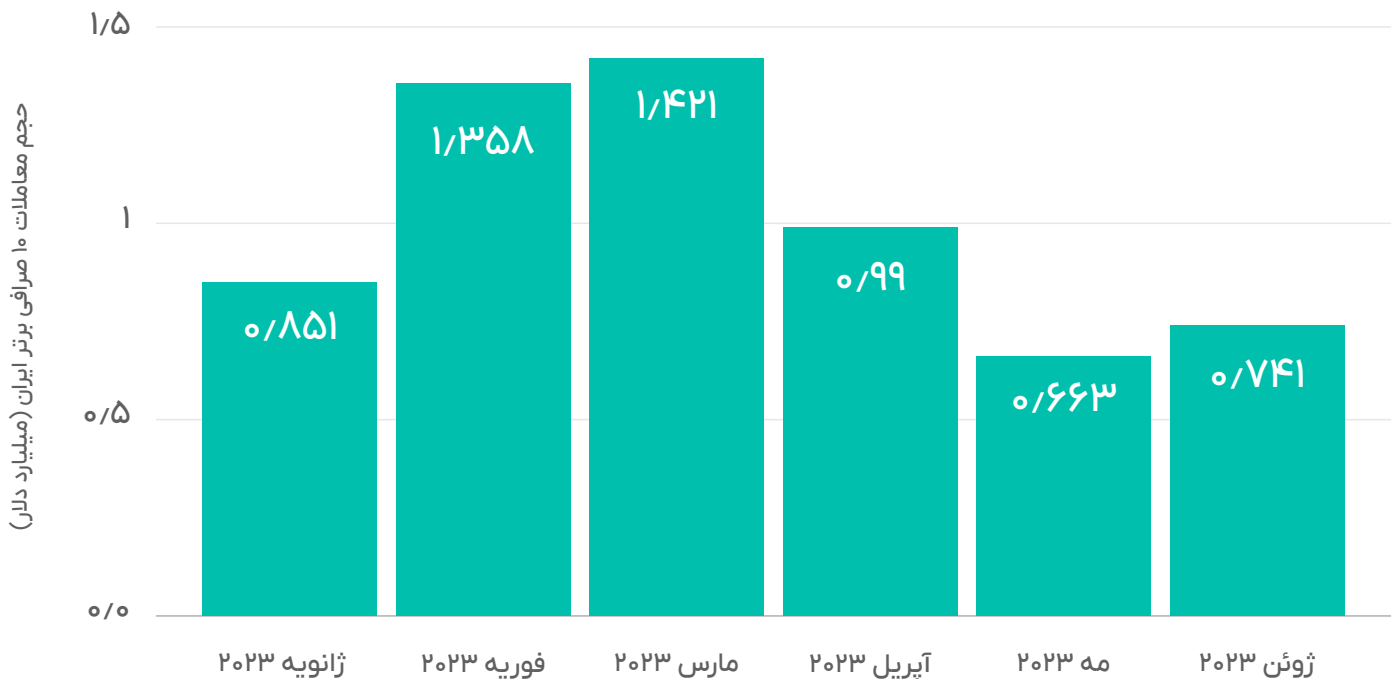
کدام یک از موارد زیر را چالشی برای فعالیت خود در صرافی‌های خارجی می‌دانید؟

مقایسه متوسط حجم معاملات روزانه بین صرافی‌های داخلی و خارجی

بررسی‌های ارز دیجیتال از ارزش معاملات روزانه ۱۰ صرافی ارز دیجیتال برتر کشور (از نظر حجم معاملات) نشان می‌دهد در نیمه ابتدایی سال ۲۰۲۳ میلادی به‌طور متوسط روزانه حدود ۱,۵۲۴ میلیارد تومان، معادل **۳۱ میلیون دلار** در ۱۰ پلتفرم منتخب ایران معامله انجام شده است. در مقابل، داده‌های موجود در پلتفرم «CoinGecko» نشان می‌دهد در این بازه زمانی از سال جاری میلادی، در ۱۰ صرافی برتر بین‌المللی به‌طور متوسط روزانه **۲۱.۵ میلیارد دلار** در بازارهای نقدی (Spot) خرید و فروش انجام شده است؛ یعنی تقریباً **۶۹۳ برابر** ۱۰ پلتفرم برتر ایران.

حجم معاملات ۱۰ صرافی متمرکز برتر ایران

حجم معاملات بازار نقدی ۱۰ صرافی متمرکز برتر جهان (نیمه اول سال ۲۰۲۳)

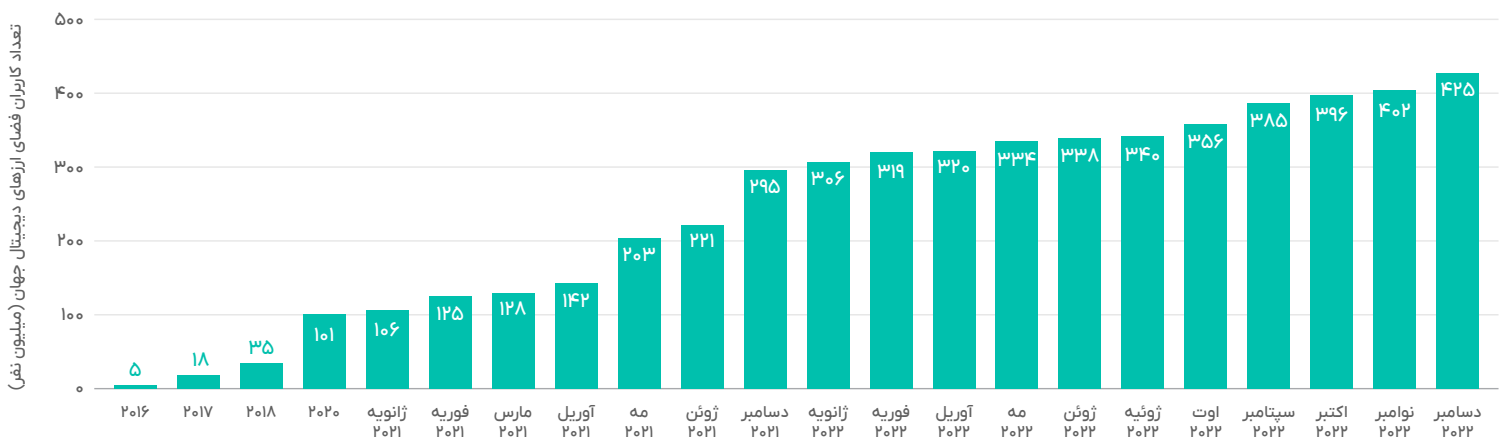
مجموع حجم معاملات به تریلیون دلار

جمعیت کاربران فضای ارزهای دیجیتال جهان

بررسی‌های منابع مختلف از کاربران فعال در پلتفرم‌های معاملاتی ارز دیجیتال و همین طور آدرس‌های بلاکچینی، نشان می‌دهد در حال حاضر چیزی حدود **۴۲۵ میلیون نفر** برابر با ۵.۲۴٪ از جمعیت جهان کاربر فضای ارزهای دیجیتال در نظر گرفته می‌شوند. بر اساس این آمار، نرخ رشد تعداد کاربران فضای ارزهای دیجیتال جهان از ۲۰۱۶ تا پایان سال ۲۰۲۲ میلادی، **۸,۴۰۰٪** برآورد می‌شود.

رشد جمعیت افرادی که به‌عنوان کاربر ارزهای دیجیتال شناسایی می‌شوند

منبع: Statista

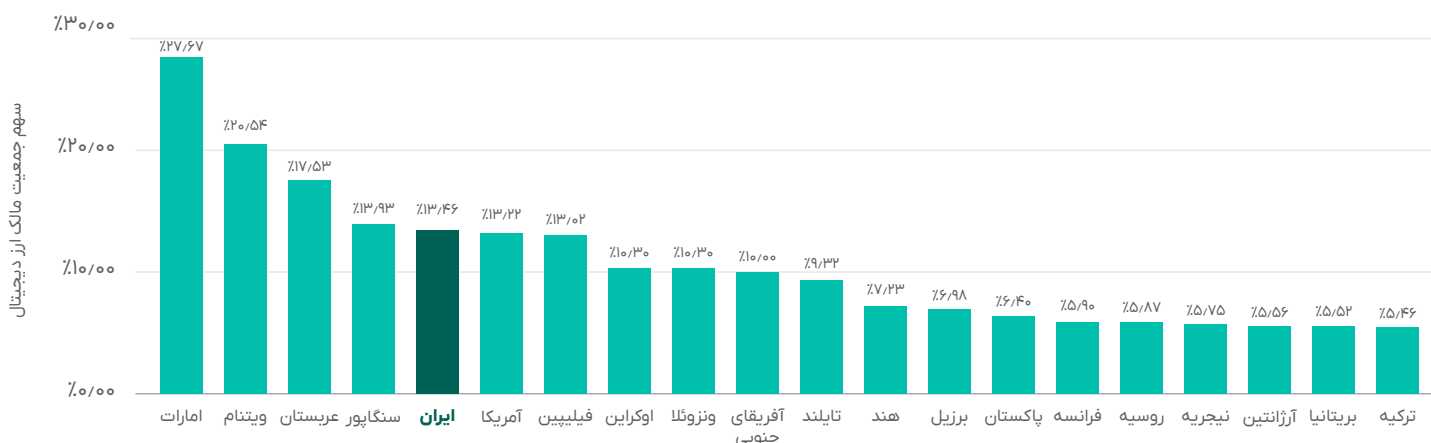
ایران جزو ۵ کشور برتر جهان از نظر نرخ مالکیت ارزهای دیجیتال بین جمعیت

طبق آمارهای ارائه‌شده توسط مجموعه «Triple-A»، امارات متحده عربی، ویتنام، عربستان سعودی، سنگاپور و ایران ۵ کشور برتر از نظر سهم جمعیت مالک ارز دیجیتال در جهان هستند؛ یعنی درصد بیشتری از جمعیت مردم این ۵ کشور در مقایسه با سایر کشورها، ارز دیجیتال در اختیار دارند.

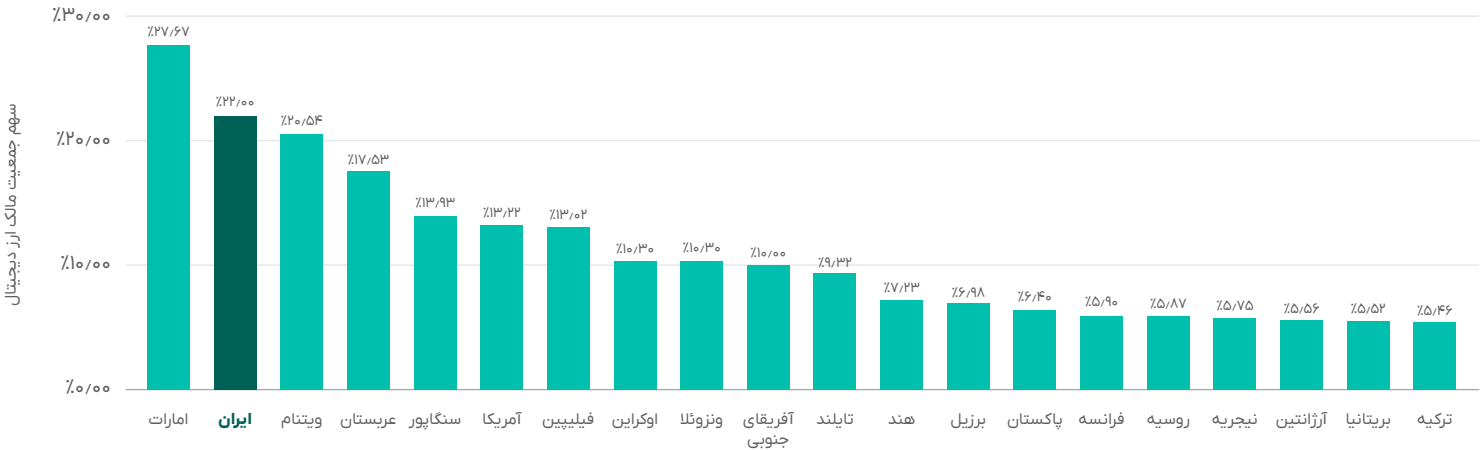
طبق برآوردهای این مؤسسه **۱۳.۴٪** از مردم ایران مالک ارزهای دیجیتال هستند و ایران از این حیث در رتبه پنجم جهان قرار می‌گیرد. البته باید در نظر داشت بخشی از آمارهای مجموعه Triple-A طی یک تا دو سال گذشته جمع‌آوری شده است و تخمین‌های جدیدتر مجموعه ارز دیجیتال ویژه این گزارش و همین‌طور سایر بررسی‌های انجام‌شده توسط مؤسسات مختلف در کشور، نرخ‌هایی بالاتر را نشان می‌دهند.

بنابراین، در صورتی که رتبه کشور بر اساس یافته‌های نظرسنجی ارز دیجیتال محاسبه شود، می‌توان گفت ایران احتمالاً بعد از امارات متحده عربی، دومین کشور جهان از نظر نرخ مالکیت ارزهای دیجیتال میان جمعیت محسوب می‌شود.

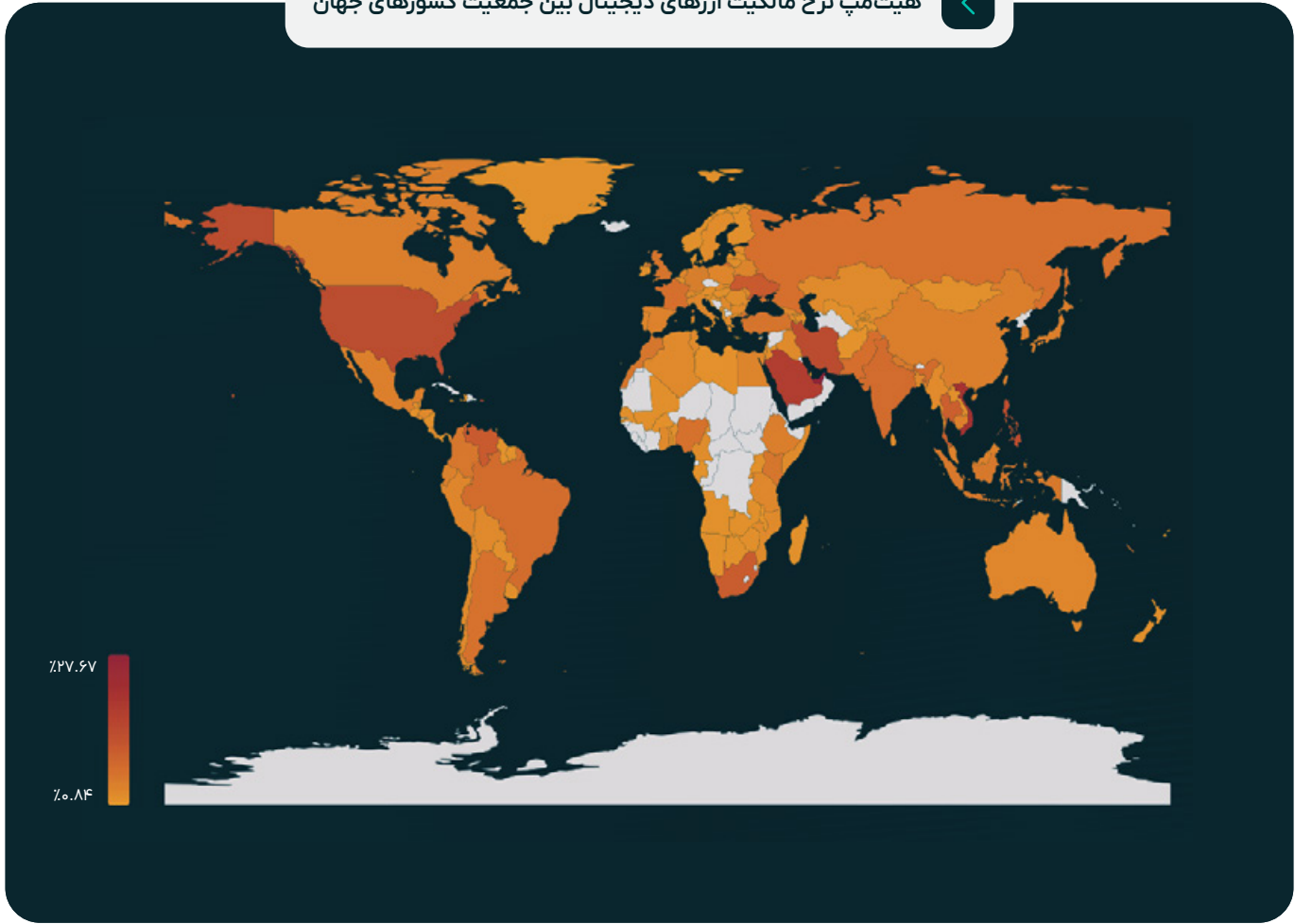
۲۰ کشور برتر جهان از نظر نرخ مالکیت ارزهای دیجیتال
بین جمعیت (رده‌بندی طبق داده‌های Triple-A)

۲۰ کشور برتر جهان از نظر نرخ مالکیت ارزهای دیجیتال بین جمعیت
(محاسبه رتبه ایران طبق یافته‌های نظرسنجی ارز دیجیتال)

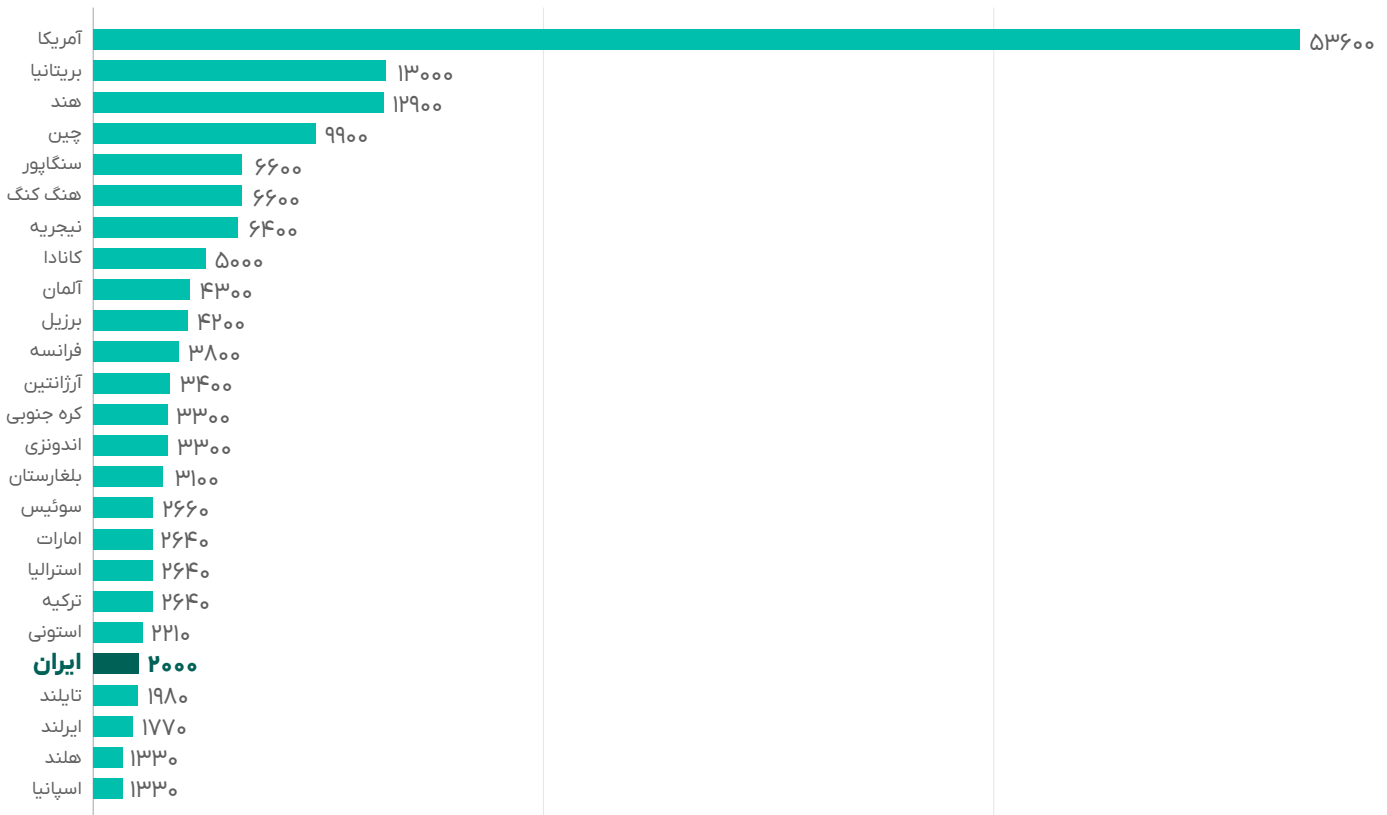
هیتمپ نرخ مالکیت ارزهای دیجیتال بین کشورهای جهان

۱۹۰ هزار نفر شاغل در صنعت ارزهای دیجیتال جهان

بر اساس گزارش سال ۲۰۲۳ مؤسسه تحقیقاتی «Research K۳۳» که به صورت تخصصی در زمینه جمع‌آوری آمار و انجام تحقیقات مرتبط با ارزهای دیجیتال کار می‌کند، هم‌اکنون حدود ۱۹۰,۰۰۰ نفر در سراسر جهان، در کسب‌وکارهای صنعت بلاکچین و ارزهای دیجیتال مشغول به کار هستند. با احتساب جمعیت ۲,۰۰۰ نفری افراد شاغل در صنعت ارزهای دیجیتال کشور، می‌توان گفت ایران **بیست و یکمین** کشور جهان از نظر جمعیت افراد شاغل در این حوزه است.

جمعیت افراد شاغل در صنعت ارزهای دیجیتال بر اساس کشور محل اقامت (منبع: Research K۳۳)

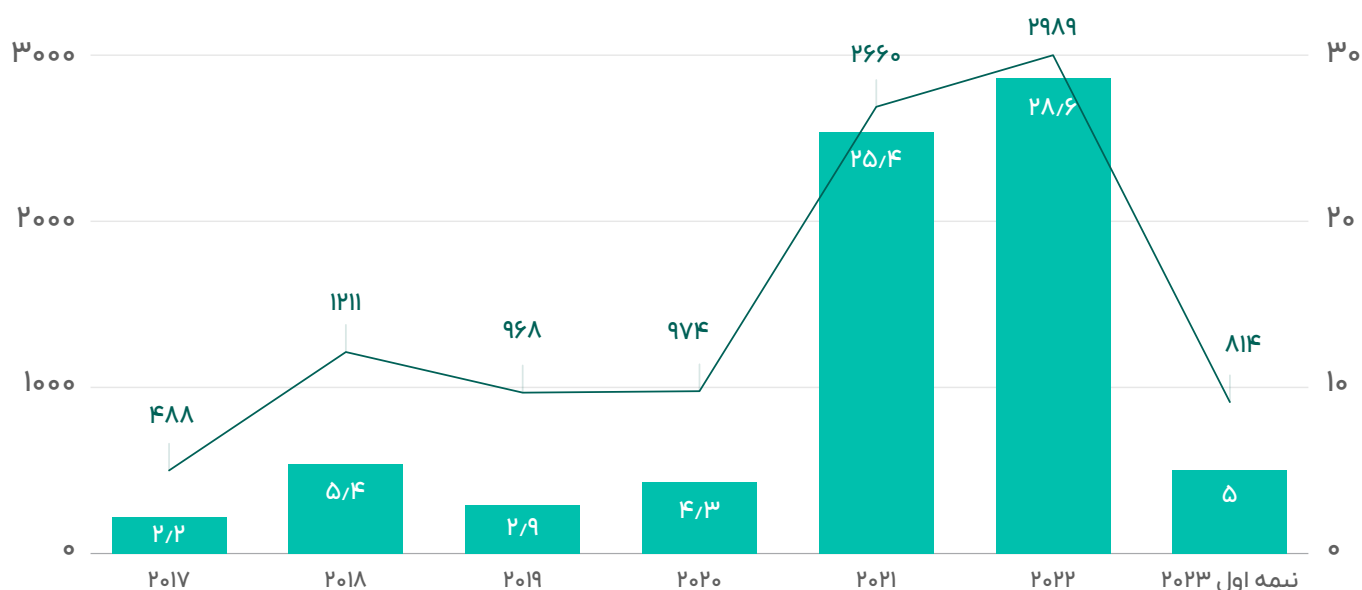
فرازونشیب سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر در حوزه ارزهای دیجیتال

آخرین آمارهای مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر مرتبط با ارزهای دیجیتال از مؤسسه «PitchBook»، نشان می‌دهد پس از چهار سال افزایش متوالی (۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲) ارزش و تعداد سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده روی استارت‌آپ‌های حوزه ارز دیجیتال، باید منتظر کاهش شدید این دو معیار برای سال ۲۰۲۳ باشیم. آخرین بررسی‌ها نشان می‌دهد در نیمه ابتدایی سال ۲۰۲۳ تنها ۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری روی استارت‌آپ‌های حوزه ارز دیجیتال در سطح جهان انجام شده است و تعداد سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده نیز به ۸۱۴ مورد کاهش یافته است.

تعداد و ارزش سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر حوزه ارز دیجیتال جهان
در هر سال (میلیارد دلار)

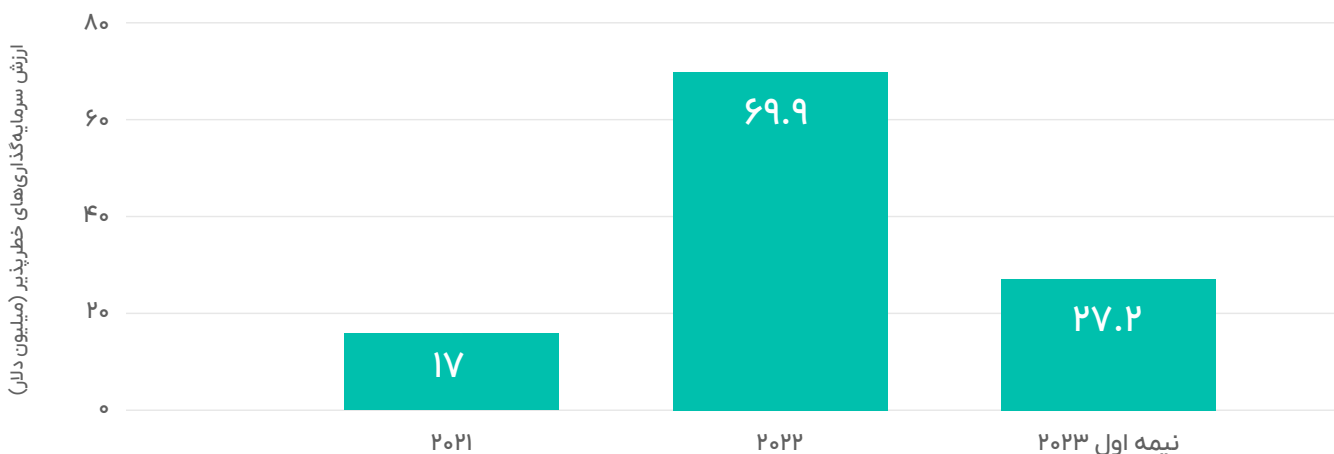

تعداد سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر ارزش سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر

گزارش دیگری از مجموعه «Wamda» که ویژه سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی (MENA) تهیه شده است، نشان می‌دهد استارت‌آپ‌های حوزه وب ۳ و بلاکچین منطقه در نیمه ابتدایی سال ۲۰۲۳ حدود ۲۷.۲ میلیون دلار و در طول سال ۲۰۲۲ مجموعاً حدود ۷۰ میلیون دلار جذب سرمایه داشته‌اند. این در حالی است که این عدد برای سال ۲۰۲۱ میلادی ۱۶ میلیون دلار اعلام شده است. با توجه به افزایش استقبال کشورهای منطقه خاورمیانه از صنعت ارزهای دیجیتال در سال ۲۰۲۳، به‌ویژه امارات متحده عربی، انتظار می‌رود افت سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر حوزه ارزهای دیجیتال خاورمیانه و شمال آفریقا کمتر از روند جهانی باشد.

ارزش سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر حوزه ارز دیجیتال منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در هر سال

آخرین وضعیت قانون‌گذاری ارزهای دیجیتال در جهان

طبق بررسی‌های مؤسسه «PwC Global»، باهاما، جبل طارق، جزایر کیمن، ژاپن، سوئیس و موریس کشورهای پیشرو در زمینه قانون‌گذاری ارزهای دیجیتال و انطباق با مقررات بین‌المللی هستند و در مقابل چین، عربستان سعودی و قطر سخت‌گیرانه‌ترین رویکرد را اتخاذ کرده‌اند (برای مطالعه روند قانون‌گذاری ارزهای دیجیتال در ایران به فصل سوم مراجعه کنید).

- ✓ مقررات موجود است
- 📝 در انتظار قانون‌گذاری نهایی
- 🔄 فرایند آغاز شده یا برنامه‌ها ابلاغ شده است
- ⚠️ فرایند نظارتی آغاز نشده است
- ✗ ممنوعیت ارزهای دیجیتال در این کشور یا ممنوعیت موردی

کشور	چهارچوب نظارتی	مبارزه با پول‌شویی / تأمین مالی تروریسم	قانون انتقال اطلاعات (Travel Rule)	استفاده از استیبل کوین‌ها در پرداخت‌ها
آفریقای جنوبی	🔄	✓	🔄	🔄
آلمان	✓	✓	✓	⚠️
اتریش	🔄	✓	🔄	🔄
اردن	⚠️	✓	⚠️	⚠️
استرالیا	🔄	✓	🔄	🔄
استونی	✓	✓	🔄	⚠️
امارات متحده عربی	✓	✓	✓	📝
ایالات متحده آمریکا	🔄	✓	✓	📝
ایتالیا	🔄	✓	🔄	🔄
ایران	🔄	🔄	✗	✗
باهاما	✓	✓	✓	✓
بحرین	✓	✓	⚠️	⚠️

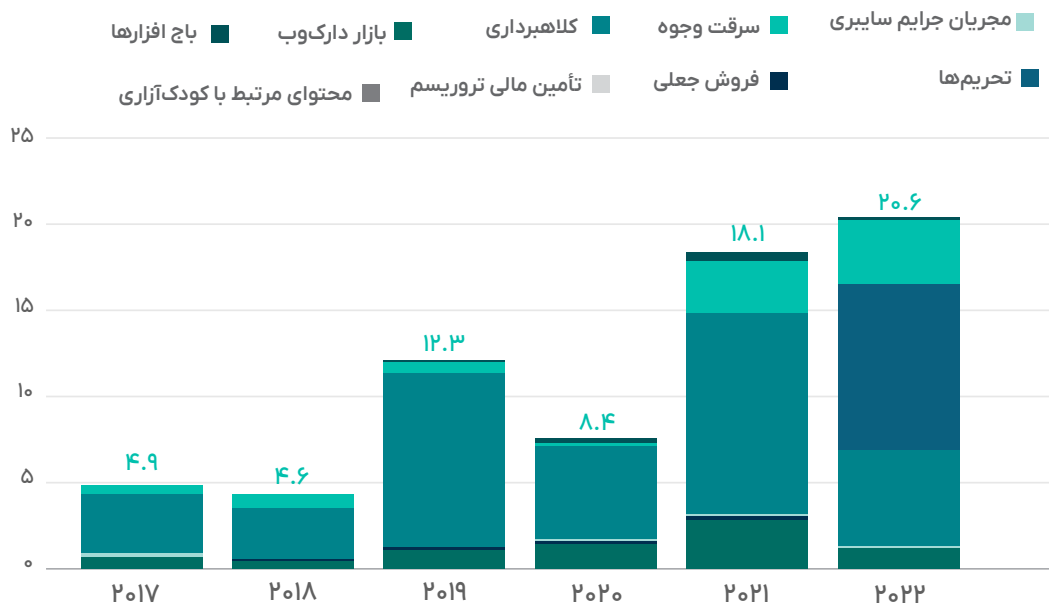
کشور	چهارچوب نظارتی	مبارزه با پول‌شویی / تأمین مالی تروریسم	قانون انتقال اطلاعات (Travel Rule)	استفاده از استیبل کوین‌ها در پرداخت‌ها
بریتانیا	🔄	✓	✓	📄
پاناما	🔄	🔄	⚠️	⚠️
تایوان	⚠️	✓	✓	⚠️
ترکیه	⚠️	✓	⚠️	⚠️
جبل طارق	✓	✓	✓	✓
جزایر کیمن	✓	✓	✓	✓
چین	✗	✗	✗	✗
دانمارک	🔄	✓	⚠️	⚠️
ژاپن	✓	✓	✓	✓
سنگاپور	✓	✓	✓	🔄
سوئیس	✓	✓	✓	✓
عربستان سعودی	✗	✗	✗	✗
عمان	⚠️	⚠️	⚠️	⚠️
فرانسه	✓	✓	✓	⚠️
قطر	✗	✗	✗	✗
کانادا	🔄	✓	✓	🔄
کویت	⚠️	⚠️	⚠️	⚠️
لوکزامبورگ	🔄	✓	🔄	🔄
مالزی	✓	✓	✓	⚠️
مجارستان	🔄	✓	⚠️	⚠️
موریس	✓	✓	✓	✓
نیوزلند	🔄	🔄	⚠️	🔄
هند	⚠️	🔄	⚠️	⚠️
هنگ کنگ	✓	✓	⚠️	🔄

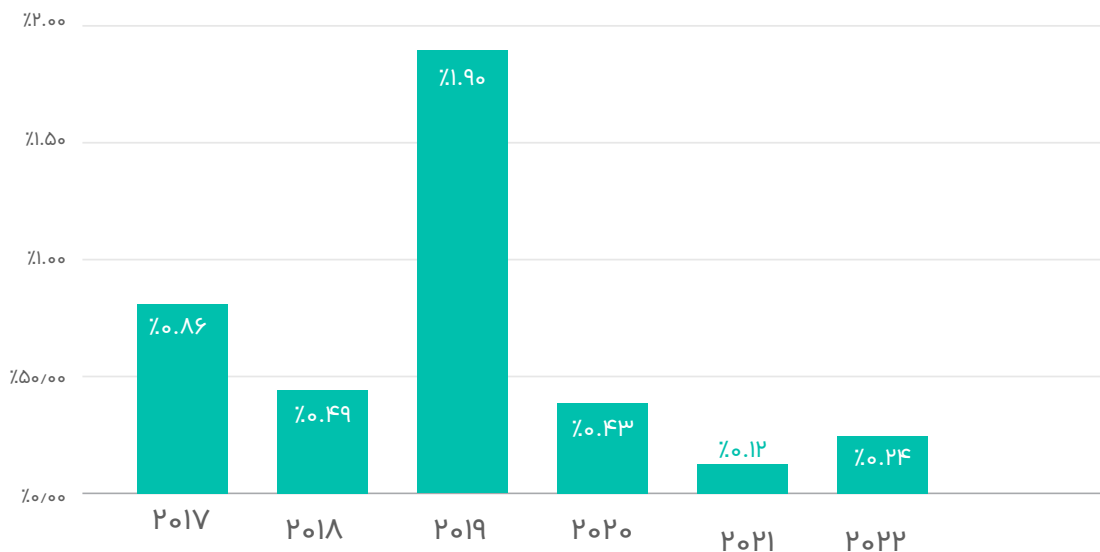
هک‌ها، کلاهبرداری‌ها و جرایم مرتبط با ارزش‌های دیجیتال در ابعاد بین‌المللی

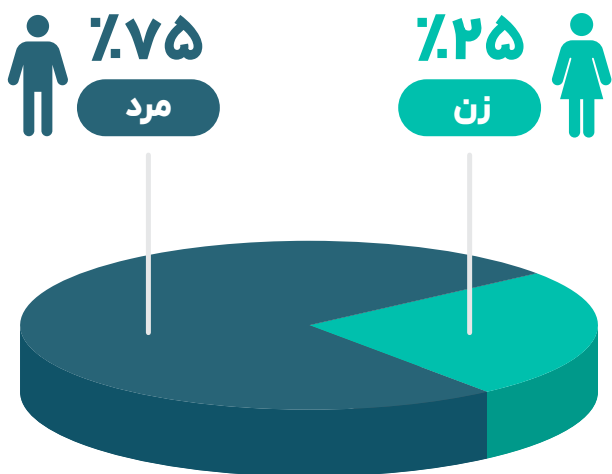
بر اساس داده‌های موجود در گزارش سال ۲۰۲۳ مجموعه «Chainalysis» ارزش کل تراکنش‌های غیرقانونی ارزش‌های دیجیتال در سال ۲۰۲۲ به رکورد ۲۰.۶ میلیارد دلار رسیده است. این در حالی است که سهم جرایم مرتبط با ارزش‌های دیجیتال کمتر از ۰.۲۵٪ کل تراکنش‌هاست.

ارزش کل ارزش‌های دیجیتال دریافت شده توسط آدرس‌های غیرقانونی ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲ (میلیارد دلار)

سهم تراکنش‌های غیرقانونی از کل حجم معاملات ارزش‌های دیجیتال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲

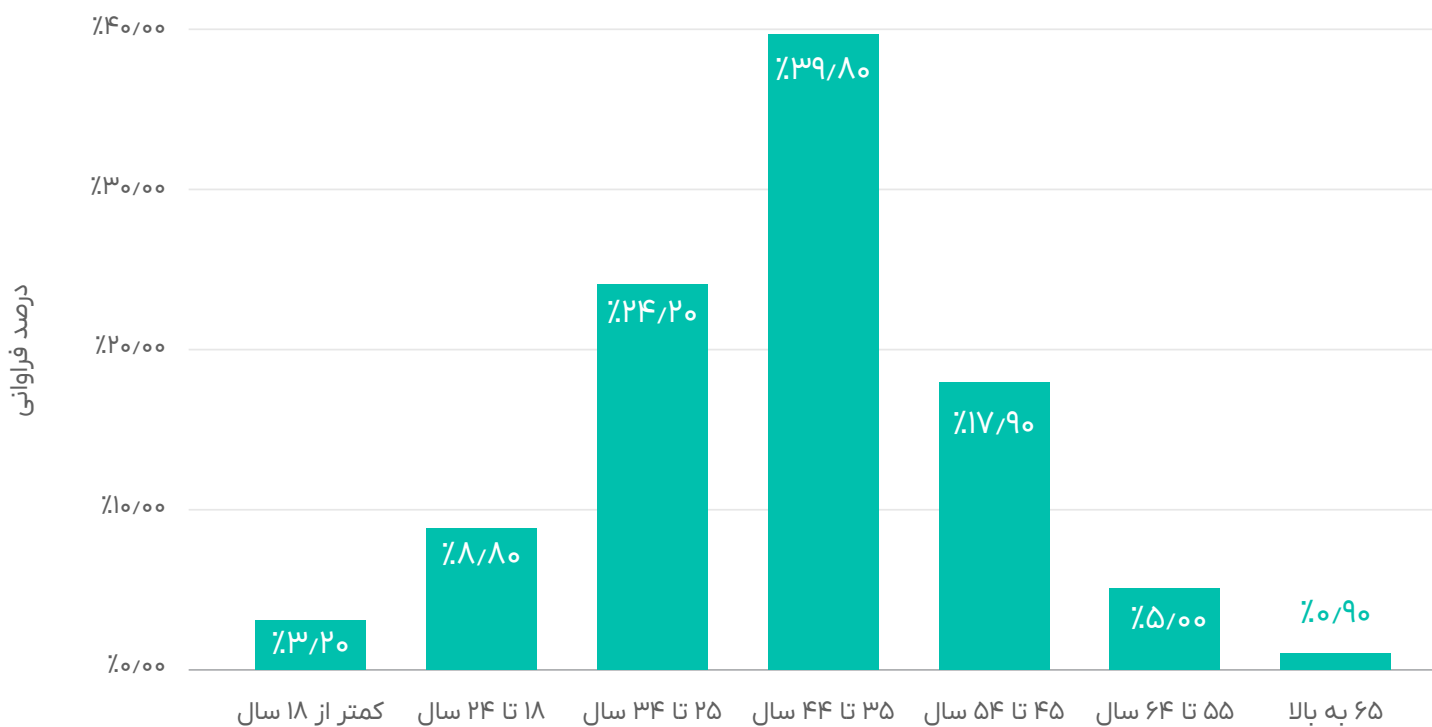

اطلاعات نمونه آماری

۳,۲۶۸

مشارکت‌کننده از کانال‌های
ارتباطی عمومی آنلاین

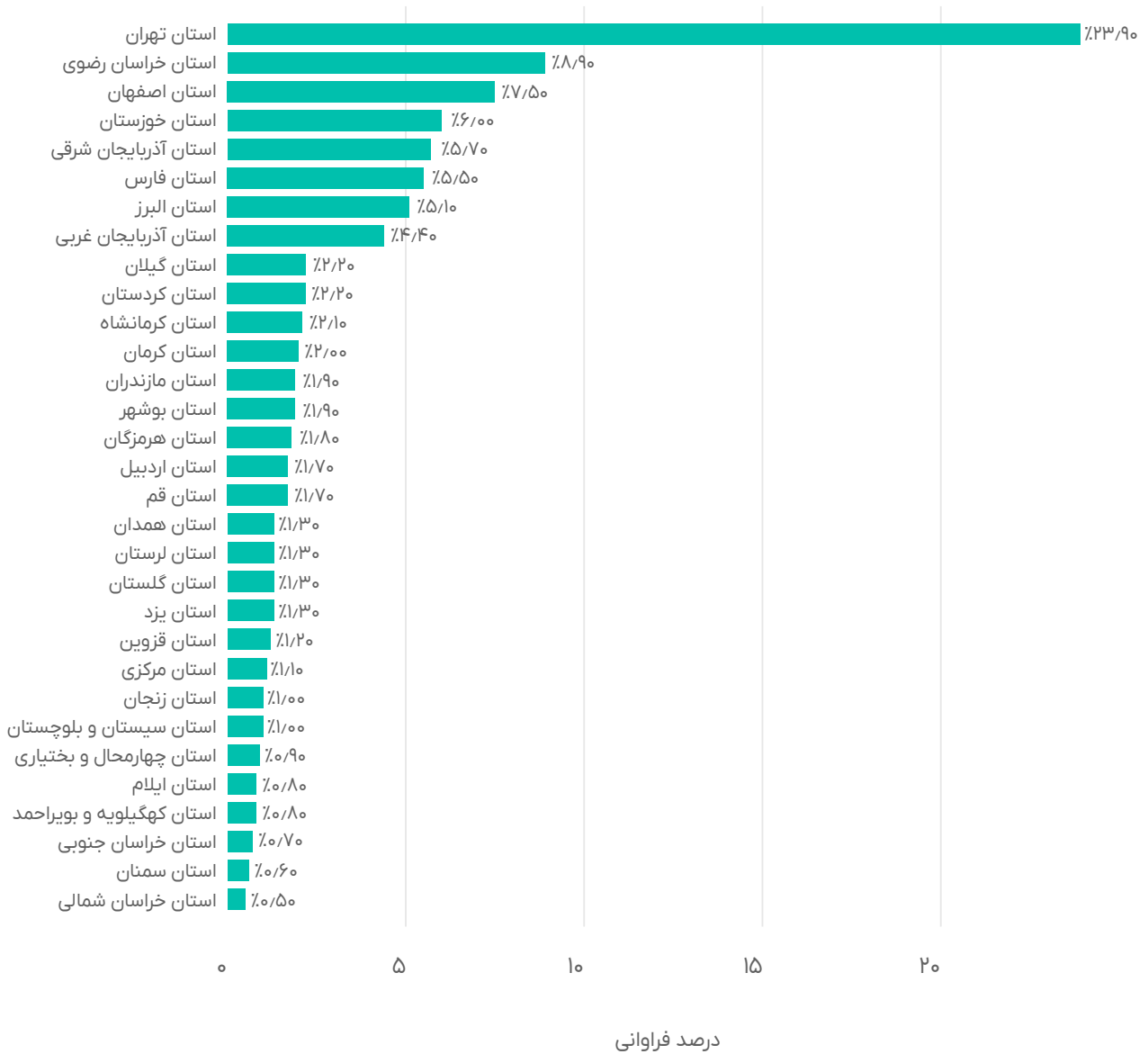
سن پاسخ‌دهندگان

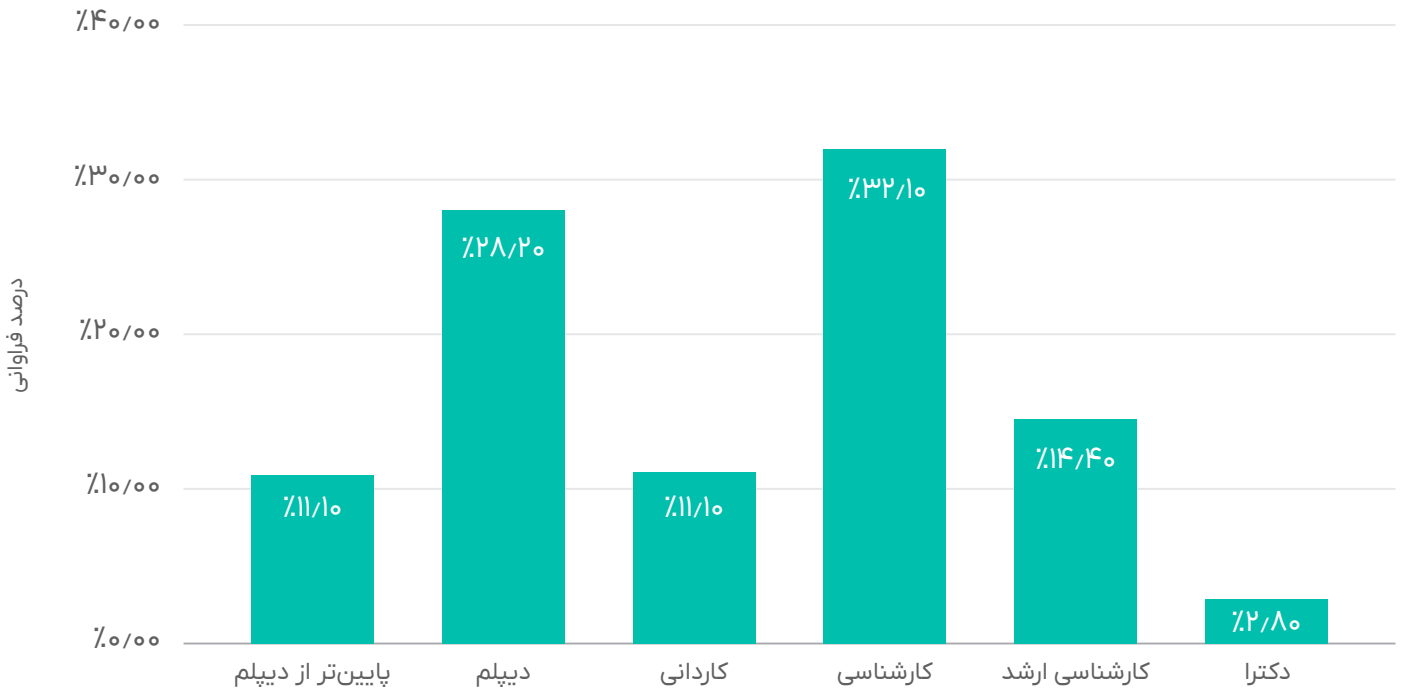
IRAN

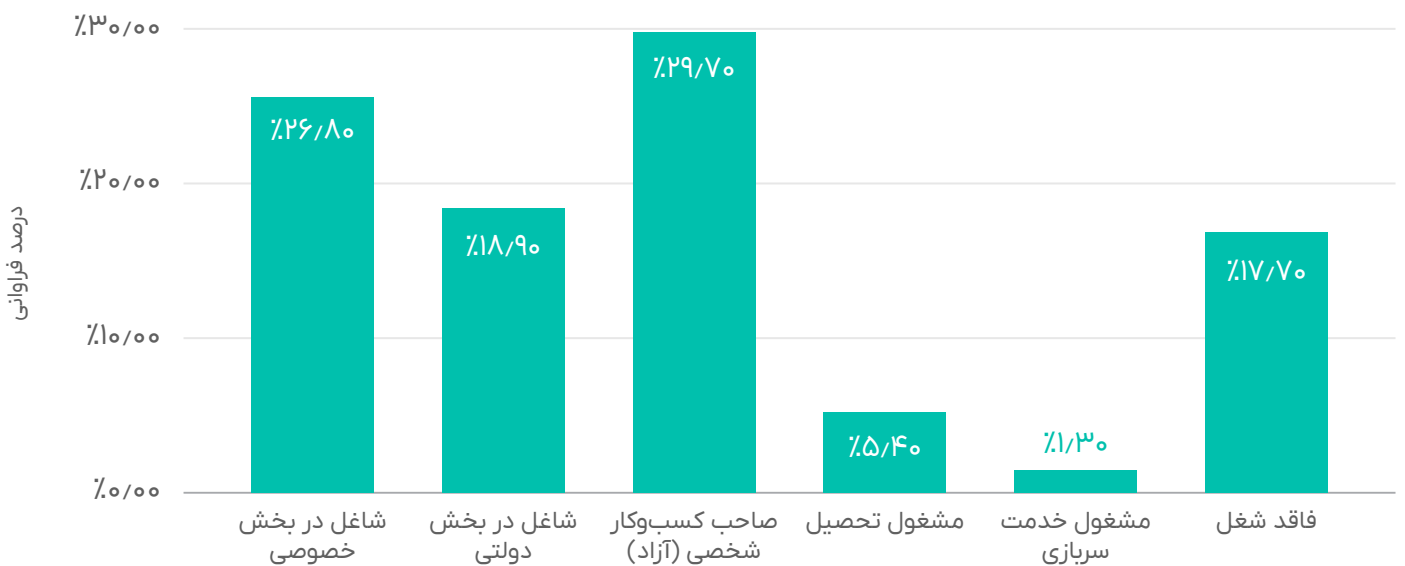
جغرافیای پاسخ‌دهندگان

تحصیلات پاسخ‌دهندگان

وضعیت اشتغال پاسخ‌دهندگان

فرصتی طلایی اما زودگذر!

آنچه که درباره پدیده‌های نوینی مانند ارزش‌های دیجیتال اهمیت دارد، سرعت بهره‌مندی از فرصت‌هاست. در فضایی که طی یک سال می‌تواند کاملاً زیر و رو شود، کشورهای برنده هستند که زودتر از سایرین زیرساخت‌ها را فراهم کنند؛ چیزی که در ایران آهسته و حتی در بعضی موقعیت‌ها رو به عقب حرکت می‌کند. داده‌ها به وضوح نشان می‌دهند که فضای ارزش‌های دیجیتال ایران تا چه حد جای رشد دارد و تا چه حد می‌تواند پویاتر باشد. کشورمان همچنان در بسیاری از شاخص‌های کلیدی حوزه ارزش‌های دیجیتال جایگاه خوبی دارد؛ اما اینکه این جایگاه حفظ می‌شود یا نه، پرسشی است که پاسخ را بازیگران این فضا خواهند داد؛ به خصوص بازیگران حاکمیتی. این پرسشی است که خیلی طول نمی‌کشد تا به پاسخ برسیم.

دیدگاه‌های خود را در رابطه با گزارش جامع فضای ارزش‌های دیجیتال ایران
با ما در میان بگذارید.

✉ report1402@arzdigital.com

محتوای گزارش جامع فضای ارزش‌های دیجیتال ایران حاصل تحقیق، مطالعه و تألیف تیم ارزش‌دیجیتال بوده و مالکیت مادی و معنوی آن در اختیار مجموعه ارزش‌دیجیتال است. استفاده از محتوای این گزارش با ذکر منبع بلامانع است و مجموعه ارزش‌دیجیتال هیچ مسئولیتی در قبال استفاده از اطلاعات موجود در این گزارش ندارد.

